

LÍFEYRISSJÓÐURINN FRAMSÝN

ÁRSSKÝRSLA 2003

ANNUAL REPORT

EFNISYFIRLIT

Ávarp stjórnarformanns	2
Lífeyrismál	4
Innheimta	6
Iðgjald	7
Ársfundur 2003	8
Stjórn og starfsmenn	9
Starfsemi sjóðsins á árinu 2003	10
Verðbréfaeign	11
Fjárfestingar 2003	11
Séreignarsjóður Framsýnar	12
Innlend skuldabréf	13
Gjaldeyrismarkaður	13
Innlendur hlutabréfamarkaður	14
Erlendir hlutabréfamarkaðir	15
Fjárfestingarstefna	15

Ársreikningur:

Áritun endurskoðenda	19
Skýrsla stjórnar	20
Áritun stjórnar og framkvæmdastjóra	21
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2003	22
Efnahagsreikningur 31. desember 2003	23
Yfirlit um sjóðstreymi 2003	24
Skýringar	25
Yfirlit um breytingu á hreinni eign Séreignarsjóðs Framsýnar til greiðslu lífeyris 2003	36
Efnahagsreikningur Séreignarsjóðs Framsýnar 2003	37
Sjóðstreymi Séreignarsjóðs Framsýnar 2003	38
Skýringar	39
Deildarskipt yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2003	44
Deildarskiptur efnahagsreikningur 31. desember 2003	45

Annual Report:

Auditor's Report	49
Report of the Board of Directors	50
Statement of Changes in Net Assests Available for Benefits 2003 Divided by Pension Plan	52
Balance Sheet 31 December 2003 Divided by Pension Plan	53
Pension Liabilities	54
Financial Ratios for the Defined Benefit Plan	55
Financial Ratios for the Framsýn Defined Contributions Plan	56

Fólkið, drifkraftur íslensks atvinnulífs, er myndabema ársskýrslu Framsýnar þetta árið. Hér er því á ferð eðlilegt framhald undanfarinna ára; „börn að leik“ árið 2001 og „fram tíðin og undirbúningur æskunnar fyrir atvinnulífið“ árið 2002.

ÁVARP STJÓRNARFORMANNS

Átta ár eru nú liðin síðan samtals fimm lífeyrissjóðir, sem áttu rætur að rekja til stofnunar starfsgreinatengdra lífeyrissjóða með kjarasamningum árið 1969, sameinuðust í lífeyrissjóðnum Framsýn. Má fullyrða að sú sameining hafi verið mikið gæfuspor. Lífeyrissjóðurinn Framsýn er nú þriðji

stærsti lífeyrissjóður landsmanna og er staða hans afar traust. Eign sjóðsins umfram skuldbindingar er nú um 1,8 milljarðar króna, eða sem svarar 1,5% af heildarskuldbindingum. Rekstrarkostnaður sjóðsins var aðeins 0,16% af heildareignum á síðasta ári.

Hrein eign samtryggingarsjóðs jókst um 10 milljarða króna á síðasta ári og nam 63,4 milljörðum króna um áramót. Alls greiddu 30.529 sjóðfélagar og 2.834 fyrirtæki rúmlega 3 milljarða í iðgjöld til sjóðsins. Greiddur var lífeyrir til 9.282 einstaklinga að upphæð samtals rúmlega 2 milljarðar króna. Í árslok áttu 139.025 einstaklingar réttindi hjá sjóðnum. Séreignarsjóðurinn óx um 141,6% á síðasta ári og er hrein eign nú 644 milljónir króna. Réttihafar í séreignarsjóðnum voru 26.303 í árslok 2003. Er mjög ánægjulegt að sjá þann vöxt sem orðið hefur hjá séreignarsjóðnum og ljóst að fleiri og fleiri sjóðfélagar eru að átta sig á því hvaða möguleika séreignarsparnaður með mótframlagi vinnuveitanda gefur til sjóðssöfnunar sem um munar.

Góð ávöxtun

Ávöxtun Lífeyrissjóðsins Framsýnar á síðasta ári var sú næstbesta í sögu sjóðsins. Nafnávöxtun samtryggingarsjóðs nam 17%, sem samsvarar 13,9% raunávöxtun. Framsýn er einnig í fremstu röð íslenskra lífeyrissjóða þegar horft er lengra aftur, en 5 ára árleg raunávöxtun nemur 4,6%. Raunávöxtun deilda séreignarsjóðsins var enn betri á árinu, 23,9% hjá Framtíðarsýn 1 og 19,1% hjá Framtíðarsýn 2.

Fjárfestingarstefnu sjóðsins er ætlað að stuðla að jafnvægi á milli góðrar ávöxtunar á fjármunum sjóðsins og ásættanlegrar áhættu. Greining á áhættu sem sjóðurinn býr við hefur fengið aukið vægi í starfi og stefnumótun stjórnar og hefur stjórnin m.a. fengið utanaðkomandi aðila til að meta hvernig fjárfestingar falli að fjárfestingarstefnu og fjárfestingarstefnan fyrir sitt leyti að þeim greiðsluskuldbindingum sem sjóðurinn býr við. Stöðugt er reynt að bæta starfsreglur og verkferla og eftirlit hefur verið aukið með það að markmiði að takmarka áhættu af mistökum.

Formleg hluthafastefna

Fjárfestingar í hlutabréfum gegna veigamiklu hlutverki í því að dreifa áhættu og auka ávöxtun sjóðsins. Hefur sjóðurinn nú til viðbótar við fjárfestingarstefnu, sett sér formlega hluthafastefnu, til þess að skýra betur stöðu sína sem fagfjárfestis. Þar er lögð áhersla á að arðsemi ráði fjárfestingum sjóðsins í hlutabréfum. Ekki sé heppilegt að vera í hlutverki kjölfestufjárfestis í tilteknum fyrirtækjum og gætt sé hlutleysis í viðskiptaátökum.

Sjóðurinn láti álit sitt í ljós fyrst og fremst með aðgerðum á hlutabréfamarkaði og kjósi ekki eigin stjórnarmenn til setu í stjórnum þeirra fyrirtækja sem fjárfest er í. Það síðast nefnda kæmi vel til álita að festa í samþykktir sjóðsins, rétt eins og það ákvæði sem þar er nú að finna, að stjórnarmenn lífeyrissjóðsins skuli ekki sitja þar lengur en 8 ár samfelld.

Skýr fjárfestingar- og hluthafastefna getur stuðlað að betri verkaskiptingu milli annars vegar stjórnar og hins vegar framkvæmdastjóra og annars starfslíðs, sem sjá um að framkvæma stefnuna. Það er persónuleg skoðun undirritaðs að tímabært sé að skoða kosti og galla þess að árangurstengja í einhverjum mæli launakjör framkvæmdastjóra og eftir atvikum fleiri starfsmanna, þótt ljóst sé að lífeyrissjóðir muni fara varlega í þeim efnum.

Efling lífeyrissjóðakerfisins

Um árábil hefur það verið ljóst, að hversu góð sem ávöxtun almennra lífeyrissjóða myndi vera þá væri tvísýnt um að margir þeirra gætu risið undir þeim væntingum um lífeyri sem til þeirra eru gerðar. Koma þar ekki síst til lengri ævilíkur okkar allra og svo stórhækkun útgjöld vegna örorku. Í þessu samhengi er ánægjuleg sú niðurstaða kjarasamninga að tryggja þriðjungs hækkun á framlagi vinnuveitenda til samtryggingarsjóða, úr 6% í 8%. Frá og með árinu 2007 munu því renna 12%

af heildarlaunum til flestra samtryggingarsjóða, en á síðasta samningstímabili var lagður grunnur að stöðu séreignarsjóða, sem þriðju stoðarinnar í framfærslu eftir starfslok, auk samtryggingar og almannatrygginga.

Þessi breyting mun væntanlega gefa einhverjum sjóðum færi á að auka réttindi, a.m.k. þegar fram í sækir. Engu að síður er ljóst að einstakir lífeyrissjóðir og samtök þeirra, aðilar vinnumarkaðarins og aðrir sem að lífeyriskerfinu koma, þurfa að fara yfir og leita lausna á ýmsum kerfislægum vandamálum sem steðja að lífeyrissjóðakerfinu. Þar þarf að skoða m.a. aldurstengingu réttindaávinnslnunnar og jafnvel útgreiðslna. Einnig örorkumatsferlið og endurhæfingarúrræði, útreikning ævitekna, stærð sjóða, möguleika til að jafna eða dreifa áhættu og margt fleira.

Lífeyrissjóðir gegna gríðarlega mikilvægu samfélagslegu hlutverki við að tryggja fólki örugga afkomu að lokinni starfsævi. Skipulag almennu lífeyrissjóðanna á Íslandi á grundvelli sjóðsöfnunar þykir til mikillar fyrirmyndar í heiminum. Slík skoðun á kerfisvanda sem boðuð hefur verið á að geta gert gott kerfi ennþá betra.

Ég þakka samstjórnarmönnum, starfsmönnum sjóðsins, sjóðfélögum og atvinnurekendum sem til hans greiða, ánægjuleg samskipti á starfsárinu.

*Ari Edwald,
stjórnarformaður*

LÍFEYRISMÁL

Á árinu 2003 námu lífeyrisgreiðslur sjóðsins samtals 2.092,9 milljónum króna. Lífeyrisbyrði sem hlutfall af iðgjöldum var 69,5%. Þetta hlutfall var 67,2% á árinu 2002, 61,6% á árinu 2001, 63,2% á árinu 2000, 61,9% á árinu 1999 og 61,8% á árinu 1998.

Lífeyrisgreiðslur sem hlutfall af iðgjöldum frá stofnun sjóðsins

Ár	Iðgjöld í þús.	Lífeyrisgreiðslur	Hlutfall
1996	1.428,2	1.019,5	71,7%
1997	1.691,8	1.113,8	65,8%
1998	1.935,4	1.195,7	61,8%
1999	2.097,1	1.299,4	61,9%
2000	2.351,1	1.486,2	63,2%
2001	2.859,9	1.762,4	60,6%
2002	2.901,5	1.951,3	67,2%
2003	3.008,8	2.092,9	69,5%

Fjöldi lífeyrisþega

Fjöldi lífeyrisþega á árinu 2003 var 10.173 og þar af fengu 891 lífeyrisþegar greidda fleira en eina tegund lífeyris. Skipting milli einstakra lífeyristegunda var sem hér segir:

Lífeyristegund	Fjöldi árið 2003	Fjöldi árið 2002	Breyting í %
Ellilífeyrir	6.164	6.003	+ 2,7%
Örorkulífeyrir	2.286	2.139	+ 6,9%
Makalífeyrir	1.088	1.114	- 2,4%
Barnalífeyrir	635	594	+ 6,9%
Samtals	10.173	9.850	+ 3,3%

Lífeyrisgreiðslur

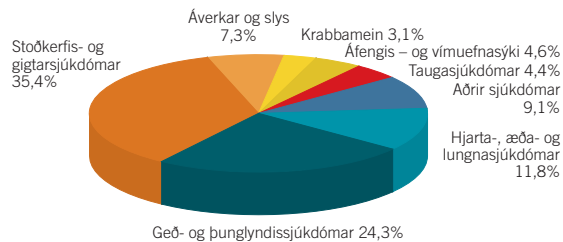
Lífeyristegund	Upphæð 2003	% af heild	Upphæð 2002	% af heild
Ellilífeyrir	1.313.912.912.-	63,1%	1.208.024.341.-	62,3%
Örorkulífeyrir	601.698.926.-	28,9%	568.785.364.-	29,3%
Makalífeyrir	127.214.926.-	6,1%	125.997.040.-	6,5%
Barnalífeyrir	39.438.239.-	1,9%	37.635.022.-	1,9%
Samtals	2.082.265.003.-	100,0%	1.940.441.767.-	100,0%

Örorkulífeyrismál

Örorkulífeyrir er stór og afgerandi þáttur í lífeyrisgreiðslum sjóðsins. Örorkulífeyrir sem hlutfall af lífeyrisgreiðslum frá stofnun sjóðsins 1996 hefur verið eftirfarandi:

Ár	Heildarlífeyrir	Örorkulífeyrir	Hlutfall	Fjöldi
1996	1.019.518.969.-	334.874.241.-	32,8%	1.601
1997	1.109.709.886.-	346.896.793.-	31,3%	1.656
1998	1.190.356.734.-	361.844.029.-	30,4%	1.681
1999	1.293.869.463.-	383.506.644.-	29,6%	1.763
2000	1.479.347.950.-	436.118.220.-	29,5%	1.833
2001	1.752.746.826.-	523.343.962.-	29,9%	1.997
2002	1.940.441.767.-	568.785.364.-	29,3%	2.139
2003	2.082.265.003.-	601.698.926.-	28,9%	2.286

Skipting örorkulífeyrisþega á árinu 2003 eftir stærstu sjúkdómsflokkum

INNHEIMTA

Innheimta lána.

Öll skuldabréf í eigu sjóðsins eru í bönkum til innheimtu. Samið hefur verið við viðkomandi banka um innheimtukostnað og er þar um verulega lækkun að ræða m.v. gjaldskrá þeirra. Dagvextir reiknast á vanskil frá gjalddaga til greiðsludags og eru skuldabréf sjóðsins send til lögfræðilegrar innheimtu ef vanskil verða 90 dagar. Á þessu tímabili er send út vanskilatilkynning og síðan lokaáðvörun þar sem gefinn er 10 daga frestur og tekið fram að verði hann ekki virtur þá sé skuldabréfið gjaldfallið.

Innheimta iðgjalda.

Standi launagreiðandi ekki skil á iðgjöldum til sjóðsins á réttum tíma eru ítrekunarbref send í samræmi við 9. grein í samþykktum sjóðsins.

Í lögum um Ábyrgðarsjóð launa sem sett voru á árinu 1992 er skilyrðum þeim lýst sem Lífeyrissjóður þarf að uppfylla til að vangoldin iðgjöld gjaldþrota njóti ábyrgðar sjóðsins. Ábyrgðarsjóðurinn tryggir greiðslu á iðgjöldum til lífeyrissjóða allt að 18 mánuðum fyrir gjaldþrotaúrskurð.

Í 9. grein samþykktu Lífeyrissjóðsins Framsýnar eru ákvæði þessi tekin upp og sjóðnum gert að uppfylla þau.

Yfirlit yfir móttækin iðgjöld eru send sjóðfélögum tvisvar á ári, í mars og í september, og þurfa sjóðfélagar að gera athugasemdir við yfirlitið, staðfestar með launaseðlum, innan 60 daga frá útsendingardegi þess ef vanhöld sýnast á iðgjaldaskilum.

Ef ekki berst yfirlit frá sjóðnum getur það verið merki um að ekki sé staðið í skilum við sjóðinn. Réttindi geta því glatast ef sjóðnum er ekki gert aðvart um ætluð vanskil og er rík ábyrgð lögð á sjóðfélagann þessu samfara.

Starfsmenn sjóðsins fylgjast með iðgjaldaskilum, en enginn gerir það betur en sjóðfélaginn sjálfur.

Innheimtuyfirlit.

Á árunum 2000 og 2001 varð mikil aukning á vanskilum hjá sjóðnum. Þetta gekk að hluta til til baka á árunum 2002 og 2003. Vanskil á lánnum hafa minnkað og eru nú mun færri lán í innheimtu en áður var. Vanskil á iðgjöldum hafa aftur á móti stóruaukist. Síðari hluta ársins 2002 fór innheimta verulega að þyngjast og aukning varð á innheimtu vanskila. Hér að neðan er sýnd staða þessara mála s.l. þrjú ár. Fækkun skuldaþréfa frá ári til árs í eigu sjóðsins á sér skýringu í rafrænni skráningu skuldabréfa.

Lán	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
Fjöldi skuldabréfa í eigu sjóðsins	10.870	11.858	12.936
Gjaldf. afb., vextir og verðbætur	122.041	147.230	163.146
Fjöldi lána í innheimtu hjá lögmönnum	89	122	199
Upphæð vanskila í innheimtu með gjaldfellingu	207.283	204.102	548.332

Iðgjöld	31.12.2003	31.12.2002	31.12.2001
Fjöldi iðgjaldagr. í vanskilum hjá lögmönnum	346	311	236
Fjöldi innheimtumála hjá lögmönnum	693	645	494
Iðgjöld í innheimtu hjá lögmönnum í árslok með áföllnum dráttarvöxtum	380.513	350.378	248.387
Áætluð óinnheimt iðgjöld sjóðsins í árslok fyrir utan lögfræðinnheimtu.	405.000	380.000	340.000

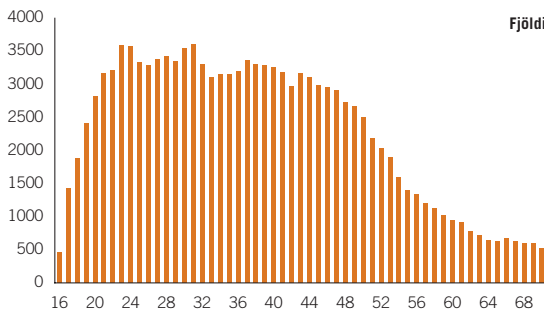

IÐGJALD

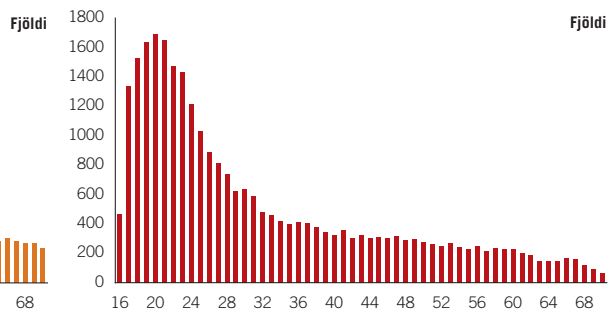
Sjóðfélagar 16 - 70 ára greiða 4% af öllum launum sínum til sjóðsins og atvinnurekendur 6%. Iðgjald sjóðfélaga er umreiknað til stiga og lífeyririnn háður þeim útreikningi. Þannig verða lífeyrisgreiðslur mismunandi eftir því hve hátt iðgjald hefur verið greitt. Eftir því sem iðgjaldið er hærra verða lífeyrisgreiðslurnar hærrí. Þegar sjóðfélagi nær 70 ára aldri hættir hann að greiða iðgjald til sjóðsins, enda aflar hann sér ekki lífeyrisréttinda eftir þann tíma.

Iðgjald sjóðfélaga fyrir hvert ár er umreiknað í stig. Ákveðin laun eru notuð til útreiknings á stigum og heita þau grundvallarlaun. Grundvallarlaunin eru ákveðin af stjórn sjóðsins og taka breytingum vísitölu neysluverðs. Grundvallarlaun fyrir árið 2003 eru kr. 766.127.-

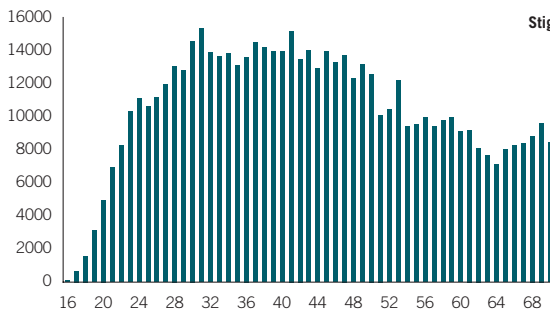
Fjöldi sjóðfélaga

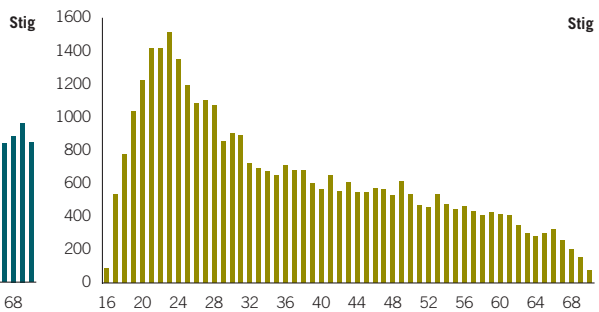
Greiðendur á árinu 2003

Stig sjóðfélaga

Stig greiðenda á árinu 2003

ÁRSFUNDUR 2003

Ársfundur Lífeyrissjóðsins Framsýnar var haldinn að Hótel Loftleiðum Reykjavík þriðjudaginn 29. apríl 2003 kl. 17:00.

Helstu mál og samþykktir ársfundarins:

Inngangur.

Halldór Björnsson stjórnarformaður setti fundinn og bauð fundarmenn velkomna. Þórarinn V. Þórarinsson var kosinn fundarstjóri og Örn Arnþórsson fundarritari.

Skýrsla stjórnar.

Halldór Björnsson flutti skýrslu stjórnar. Í skýrslunni var farið yfir helstu þætti úr rekstri sjóðsins á árinu 2002 sem var sjöunda starfsár hans.

Í upphafi skýrslu stjórnar var á það minnt að þótt Lífeyrissjóðurinn Framsýn sé einn af yngstu lífeyrissjóðum landsins þá sé hann um leið einn af þeim eldri, því við stofnun sameinuðust í honum lífeyrissjóðir sem höfðu starfað allt frá því 1970 og í einu tilfelli frá 1959. Framsýn byggir því á langri hefð.

Í skýrslunni var farið inn á framtíðarverkefni sjóðsins og velt upp þeirri spurningu hvernig fjármunir sjóðfélaga verði best ávaxtaðir í framtíðinni og að þeir tryggji sem mestan og bestan rétt til lífeyrisgreiðslna og varpaði formaður fram þeirri spurningu hvort það verði best gert með því að halda áfram því ferli sem hafið er, þ.e. að stækka einingarnar. Ég er ekki í nokkrum vafa um að sú leið er skynsamleg, sagði formaður.

Hið fyrsta þarf að hefja viðræður milli aðila vinnu- markaðarins annars vegar og ríkisvaldsins hins vegar um skýrari verkaskiptingu milli lífeyrissjóðanna og almannatryggingakerfisins, vegna lífeyris og örorkubóta. Í því sambandi má t.d. nefna þann möguleika, að makalífeyrir og örorkulífeyrir verði á ábyrgð samfélagsins, þ.e. í gegnum almannatryggingakerfið og Tryggingastofnun.

Enn eitt viðfangsefnið sem við þurfum að fara að huga að í náninni framtíð, er hvernig við ætlum að tryggja fólki lífeyri í takt við ævitekjur. Það verður að segjast eins og er, að þar er staða launafólks á almennum markaði annars vegar og þeirra sem eru á opinberum markaði hins vegar mjög mismunandi.

Lífeyrissjóðir á opinberum markaði hafa baktryggingu sem við höfum ekki. Hjá okkur er ávöxtunin lykilatriði, því við höfum ekki þessa baktryggingu.

Einnig er komið að því, að við þurfum að vega og meta kosti og galla þess að taka upp aldurstengt réttindakerfi í stað þess jafnávinnslukerfis sem við styðjumst við í dag. Margir þættir benda til þess að þetta geti verið sjóðnum nauðsynlegt.

Halldór Björnsson flutti í lok ræðu sinnar þakkir til allra þeirra aðila sem hann hefur unnið með hjá sjóðnum í þau átta ár sem hann hefur gengt stjórnarsetu en hann vikur nú úr stjórn. Þetta starf hafi verið gefandi fyrir sig og að hann eigi ekki aðra von heitari en að það hafi skilað einhverjum árangri fyrir sjóðfélaga.

Kynning ársreiknings.

Bjarni Brynjólfsson framkvæmdastjóri gerði grein fyrir reikningum sjóðsins fyrir árið 2002. Alls greiddu 31.168 sjóðfélagar hjá 2842 atvinnurekendum iðgjöld til sjóðsins á árinu. Í árslok voru 136.038 einstaklingar með inneign í sjóðnum. Virkir sjóðfélagar voru 16.716. Innborguð iðgjöld á árinu voru kr. 2.902 milljónir, og greiddur lífeyrir 1.952 milljónir. Hrein eign til greiðslu lífeyris nam 53.673 milljónum króna í árslok 2002.

Bjarni flutti þeim Halldóri Björnssyni og Þóarni V. Þóarinssyni þakkir fyrir öll þeirra störf fyrir sjóðinn þau átta ár sem þeir hafa setið í stjórn en þeir hafa gegnt störfum formanns og varaformanns til skiptis öll þessi ár en viku nú úr stjórn vegna reglna um hámarks lengd stjórnarsetu. Fundarmenn færðu þeim þakkir með lófataki.

Tryggingafræðileg úttekt.

Bjarni Þórðarson tryggingastærðfræðingur gerði grein fyrir tryggingafræðilegri úttekt á sjóðnum per 31.12.2002.

Skuldbindingar m.v. núgildandi samþykktir sjóðsins að teknu tilliti til framtíðarskuldbindinga eru kr. 109.409 milljónir en eignir með núvirðingu og verðmæti framtíðariðgjalda kr. 107.175 milljónir. Skuldbindingar umfram eignir eru því taldar 2.234 milljónir eða 2,0% umfram heildareign í árslok 2002.

Mynd tekin eftir stjórnarfund 18. mars 2004.
Talið frá vinstri: Guðmundur Þ Jónsson, Þórunn Sveinbjörnsdóttir, Sigurður T. Sigurðsson, Ari Edwald formaður, Jón Guðmann Pétursson, Hjörleifur B. Kvaran, Sigurður Bessason og Helgi Magnússon.

STJÓRN OG STARFSMENN

Stjórn sjóðsins er skipuð átta mönnum. Fjórir eru kosnir af launþegum og fjórir af vinnuveitendum. Átta varamenn eru kosnir á sama hátt og til jafnlangs tíma og aðalmenn. Kosning fulltrúa launþega fer fram á ársfundi sjóðsins, en framkvæmdastjórn Samtaka atvinnulífsins kýs fulltrúa vinnuveitenda.

Kjörtímabil stjórnarmanna er tvö ár og skal árlega kjósa helming stjórnarmanna og varamanna þeirra.

Stjórn sjóðsins sem að hluta var kosin á ársfundi 23. apríl 2002 og að hluta á ársfundi 29. apríl 2003, skipa eftirtaldir menn:

Ari Edwald, formaður
Sigurður Bessason, varaformaður
Guðmundur Þ Jónsson
Helgi Magnússon
Hjörleifur B. Kvaran
Jón Guðmann Pétursson
Sigurður T. Sigurðsson
Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Á árinu 2003 voru haldnir alls 14 stjórnarfundir. Stjórnin ber ábyrgð á starfsemi sjóðsins samkvæmt ákvæðum samþykktu hans, sem samþykktar hafa verið á ársfundi sjóðsins og hlotið staðfestingu fjármálaráðuneytisins. Meðal þess efnis sem stjórnin fjallar um á fundum sínum er stefnumörkun, breytingar á samþykktum, lána-reglur og útlán sjóðsins, skuldabréfa- og hlutabréfa-kaup, erlendar fjárfestingar og kynningarmál sjóðsins.

Skrifstofa og starfsmenn

Skrifstofa Lífeyrissjóðsins Framsýnar er að Sætúni 1, sími 515-4700, fax 515-4701. Afgreiðslutími er frá kl. 8.30 – 16.30. Yfir sumarmánuðina maí - september er afgreiðslutími kl. 8 - 16. Hjá sjóðnum starfa nú 13 starfsmenn í fullu starfi.

Starfsmenn sjóðsins eru eftirtaldir:

Talið frá vinstri:

Anna Lis Hjaltadóttir
Bjarni Brynjólfsson
Jónína Benediksdóttir
Sigurborg Reynisdóttir
Bjarney Sigurðardóttir
Örn Arnþórsson

Starfssvið:

innheimta iðgjalda
framkvæmdastjóri
lánamál
innheimta iðgjalda
Séreignarsjóður Framsýnar
skrifstofustjóri

Ingileif Kristinsdóttir
Áslaug Jónsdóttir
Auður Eggertsdóttir
Hjördis Karlsdóttir
Halldór Kristinsson
Guðrún Sigurðardóttir (vantar á mynd)
Kristín Pétursdóttir (vantar á mynd)

bókhald
skráning iðgjalda
lífeyrismál
afgreiðsla/móttaka
fjármál/sérverkefni
gjaldkeri/lánamál
skráning iðgjalda

STARFSEMI SJÓÐSINS Á ÁRINU 2003 ÝMIS ATRIÐI ÚR REKSTRI SJÓÐSINS

Samningur við Skyggni hf. um hýsingu og rekstur tölvukerfis.

Lífeyrissjóðurinn Framsýn gerði í nóvember 2003 samning við Skyggni hf. um hýsingu og rekstur á tölvukerfum sjóðsins. Samningurinn felur í sér heildarlausn, en hann inniheldur hýsingu á vélbúnaði, leigu á vél- og hugbúnaði, fjarskipti, internetþjónustu og heimatengingar. Verulegt hagræði er af því að semja við einn aðila um heildarlausnir í tölvumálum. Það tryggir rekstraröryggi, hraðvirka þjónustu og skýra yfirsýn yfir allt er varðar notkun upplýsingatækni fyrir-tækjanna.

Eftir sem áður er Lífeyrissjóðurinn Framsýn stærsti notandi hjá Landsteinum Streng hf. á lífeyrissjóða- og stéttarfélagakerfi þeirra (Jóakim) sem fjöldi lífeyrissjóða notar. Þar fara fram vinnslur sem tilheyra verðbréfa-, lífeyris- og iðgjaldakerfi sjóðsins.

Viðbætur á heimasíðu sjóðsins.

Heimasíða sjóðsins www.framsyn.is er stöðugt í endurnýjun og var ný og endurbætt síða sett upp á árinu 2002. Á síðastliðnu ári var haldið áfram að bæta við á heimasíðuna og var þar settur inn launagreiðendavefur. Launagreiðendur geta eftir opnun vefsins:

- Sent skilagreinar úr bókhaldskerfum sínum í kerfi Framsýnar.
- Skoðað stöðu hjá sjóðnum og allar hreyfingar.

Í gegnum launagreiðendavefinn er hægt að fylla út skilagreinar og senda til sjóðsins. Einnig gerir vefurinn

launagreiðendum kleift að senda sjóðnum skilagreinar vegna lífeyrissjóðs- og stéttarfélagsgjalda beint úr bókhaldskerfum sínum, þ.e.a.s. þeim kerfum sem geta búið til textaskrár sem innihalda skilagreinar á rafrænu forniði. Þær skrár sem bókhaldskerfið býr til er síðan hægt að senda beint inn í innheimtukerfi sjóðsins.

Jökla-Verðbréf hf.

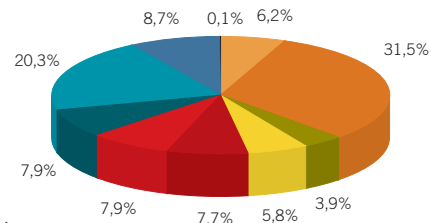
Starfsemi Jökla-Verðbréfa hf. á árinu 2003 gekk vel. Hagnaður varð á rekstri félagsins á árinu 2003 að fjárhæð 11,6 millj. kr. fyrir skatta og 9,4 eftir skatta samkvæmt rekstrarreikningi. Eigið fé félagsins nam 80,3 millj. kr. samkvæmt efnahagsreikningi að meðtöldu hlutafé að fjárhæð 75 millj. kr. Á árinu voru 1,7 stöðugildi hjá félaginu.

CAD-hlutfall félagsins, sem reiknað er út samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, var 439,5%. Hlutfall þetta má lægst vera 8%. Eiginfjárlutfall félagsins er 97,0% og er því ljóst að félagið er eignalega mjög sterkt.

Í árslok 2003 er hlutafé félagsins 75 millj. kr. Hluthafar voru tveir og átta þeir hvor um sig 50% í félaginu. Þann 1. janúar 2004 kaupir Lífeyrissjóður Austurlands þriðjungs hlutafjár í Jöklu-Verðbréfum hf. Frá þeim tíma eru eigendurnir orðnir þrír, hver með þriðjungs eignarhlut. Hluthafar í dag eru Lífeyrissjóður Austurlands, Lífeyrissjóður Vestmannaeyja og Lífeyrissjóðurinn Framsýn.

Samkvæmt rekstrarætlun fyrir árið 2004 er reiknað með að hagnaður verði af starfsemi að fjárhæð kr. 13.8 millj. og 11,3 millj. eftir skatta.

Verðbréfaeign 31.12.2003

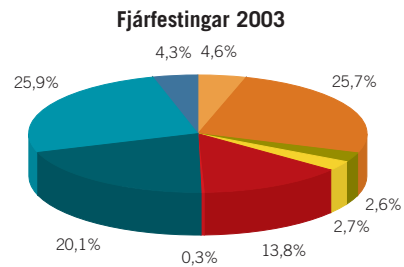
VERÐBRÉFAEIGN

Skiptingu verðbréfaeignar sjóðsins í milljónum króna í árslok 2003 má sjá í eftirfarandi töflu og kökuriti hér á síðunni:

	2003	%	2002	%
Veðskuldabréf sjóðfélaga	3.822,2	6,2	3.540,7	6,8
Skuldabréf með ríkisábyrgð	19.436,5	31,5	18.295,4	35,3
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2.435,1	3,9	2.316,6	4,5
Skuldabréf banka- og fjármálafyrirtækja	3.553,9	5,8	3.352,5	6,5
Fyrirtæki og önnur skuldabréf	4.772,6	7,7	3.340,0	6,4
Veðskuldabréf	4.873,7	7,9	5.365,7	10,4
Skuldabréf í erlendum gjaldmiðlum	0,0	0,0	179,2	0,3
Hlutdeildarskírteini	4.902,0	7,9	2.498,9	4,8
Innlend hlutabréf	12.519,0	20,3	8.854,4	17,1
Erlend hlutabréf	5.383,2	8,7	3.965,2	7,7
Önnur útlán	71,8	0,1	115,4	0,2
Samtals	61.770,0	100,0	51.824,0	100,0

FJÁRFESTINGAR 2003

Sundurliðun fjárfestinga sjóðsins á liðnu ári má sjá í eftirfarandi töflu og kökuriti hér á síðunni.

	2003	%	2002	%
Veðskuldabréf sjóðfélaga	638,4	4,6	817,7	7,8
Skuldabréf með ríkisábyrgð	3.565,3	25,7	3.470,2	32,9
Skuldabréf sveitarfélaga	355,7	2,6	0	0,0
Skuldabréf banka og fjármálafyrirtækja	370,9	2,7	423,1	4,0
Fyrirtæki og önnur skuldabréf	1.920,8	13,8	1.215,3	11,5
Veðskuldabréf	45,7	0,3	117,5	1,1
Hlutdeildarskírteini	2.794,2	20,1	1.313,7	12,4
Hlutabréf í innlendum hlutafélögum	3.590,2	25,9	2.885,4	27,3
Hlutabréf í erlendum hlutafélögum	595,4	4,3	318,4	3,0
Samtals	13.876,6	100,0	10.561,3	100,0

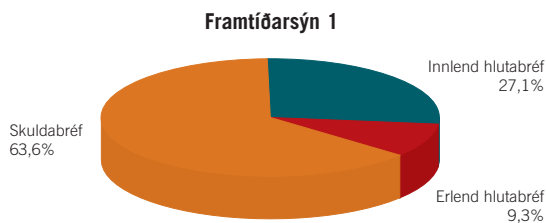
SÉREIGNARSJÓÐUR FRAMSÝNAR

Á árinu 2003 varð áfram mikill vöxtur í Séreignarsjóði Framsýnar og jukust eignir sjóðsins um rúmlega 377 milljónir króna á árinu sem er 142% aukning frá fyrra ári.

Fjöldi réttihafa í Séreignarsjóðnum jókst að sama skapi mikið á árinu eða um 55% og eru nú rúmlega 26 þúsund manns sem eiga réttindi í Séreignarsjóði Framsýnar. Þessa miklu aukningu má rekja til 1% framlagsins sem tók gildi á árinu 2002, þar sem launagreiðendum ber skylda til að greiða 1% framlag í séreignarsjóð launamanns án framlags af hans hálfu. Þetta ákvæði gildir fyrir alla þá sem ekki hafa tekið þátt í séreignarsparnaði og hafa þar af leiðandi ekki fengið nein séreignarframlög. Þessir sjóðfélagar eru þó ekki að fá allt það út úr kjarasamningum sem þeir eiga rétt á þar sem hámarksmótframlag getur verið 2% gegn 2-4% eigin framlagi sjóðfélagans.

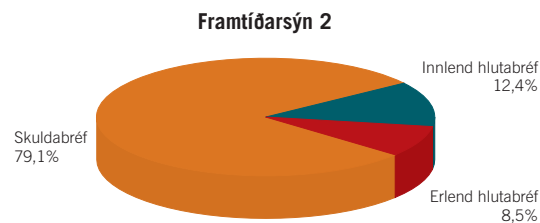
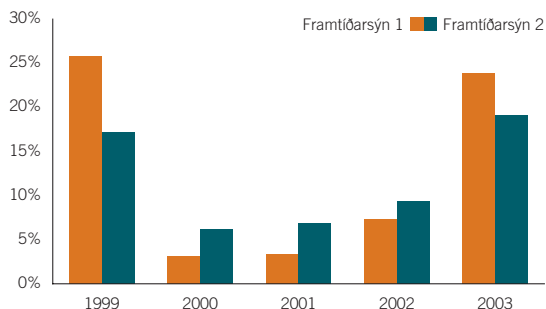
Eins og fyrri ár voru yfirlit send til sjóðféлага í byrjun árs og einnig um mitt ár þar sem fram komu sundurlíðuð framlög sjóðféлага og launagreiðenda. Þannig geta sjóðfélagar fylgst með þróun eignar sinnar og yfirfarið greiðslur frá launagreiðanda. Komi til vanskila frá launagreiðanda er lögmönnum lífeyrissjóðsins falið að innheimta séreignarsparnaðinn.

Eignir séreignarsjóðsins voru eftirfarandi í árslok:

Árið 2003 einkenndist af miklum hækkunum á verðbréfamörkuðum og var árið eitt það besta í ávöxtunarsögu Séreignarsjóðsins. Meðaltalsraunávöxtun Framtíðarsýnar 1, var 23,88% og nafnávöxtun 27,25% á árinu, en meðaltalsraunávöxtun Framtíðarsýnar 2, var 19,13% og nafnávöxtun 22,37%. Sjóðurinn hefur frá stofnun skilað góðri ávöxtun í báðum deildum þrátt fyrir sveiflur á mörkuðum undanfarin ár.

**Meðaltal raunávöxtunar
Séreignarsjóðsins frá upphafi**

INNLEND SKULDABRÉF

Árið 2003 var enn eitt metárið hjá Íbúðalánasjóði en útgáfa húsbrefta jókst um 42% og nam heildarfjárhæð samþykkrtra skuldabréfaviðskipta um 50,1 milljarði á árinu 2003 en var 35,3 milljarðar árið áður.

Vaxtalækkunarferli Seðlabankans lauk í febrúar á síðasta ári en þá voru vextir lækkaðir um 50 punkta eða úr 5,8% í 5,3%. Verðbólga nálgadist verðbólguþáttinn mið Seðlabankans.

Töluverðar sveiflur voru á ávöxtunarkröfu húsbrefta á árinu. Ávöxtunarkrafa hús- og húsnæðisbréfa lækkaði um 50 til 80 punkta. Rekja má þessa lækkun á ávöxtunarkröfunni til nokkurra þátta eins og aukinna kaupa og áhuga erlendra fjárfesta á ríkistryggðum bréfum, uppgjörshæfi hús- og húsnæðisbréfa í alþjóðlegum uppgjörsböndum og fyrirhugaðrar endurskipulagningar útgáfu Íbúðalánasjóðs.

Met velta var með skuldabréf í Kauphöll Íslands á árinu 2003 en samtals voru viðskipti fyrir um 1.000 milljarða króna sem er 26% aukning frá árinu 2002.

Fjöldmörg fyrirtæki og sveitarfélög nýttu sér lækkandi kröfu ríkistryggðra bréfa til þess að gefa út skuldabréf og skrá þau í Kauphöll Íslands. Enda eru þau verðlögð að teknu tilliti til ákveðins álags ofan á ríkistryggð bréf.

Þróun ávöxtunarkröfu IBH 41 '03

Skuldabréfasamsetning sem hlutfall af heildarsafni sjóðsins var eftirfarandi í lok árs:

FLOKKUR	HLUTFALL
Ríkistryggð skuldabréf	31%
Skuldabréf sveitarfélaga	4%
Skuldabréf banka og lánastofnana	6%
Fasteignatryggð skuldabréf	15%
Skuldabréf fyrirtækja	8%
Meðaltími skuldabréfasafnsins var 7,3 ár um áramótin.	

GJALDEYRISMARKAÐUR

Íslenska krónan styrktist lítið eitt á árinu 2003. Líkt og fyrr þá styrktist hún á fyrrihluta ársins, veiktist á seinni hluta en náði síðan nokkurri styrkingu fyrir lok árs. Aukin erlend lántaka og innflæði fjármagns vegna stóriðjuframkvæmda valda styrkingu krónunnar. Á hinn bóginn hefur vöruskiptajöfnuður verið óhagstæður og erlendar fjárfestingar hafa verið að aukast með hækkandi hlutabréfamörkuðum erlendis.

Helstu breytingar á þróun annarra gjaldmiðla gagnvart ÍKR voru þeir helstir að dollarinn lækkaði um rúm 11% gagnvart krónunni. Töluvert af erlendum hlutabréfum sjóðsins er í dollurum og því komu sér vel þær gjaldmiðlavarnir sem sjóðurinn hafði gert.

Gengisþróun vísitölu ISK '03

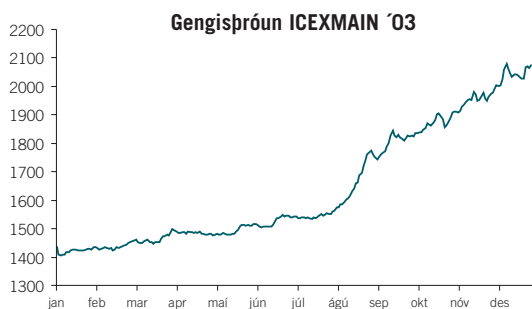
Gengisþróun USD/ISK '03

INNLENDUR HLUTABRÉFAMARKAÐUR

Velta með hlutabréf í Kauphöll Íslands á árinu 2003 var sú mesta í sögu hennar. Veltan nam um 554 milljarðum króna samanborið við 320 milljarða á árinu 2002. Úrvalsvísitalan hækkaði um 56,38% á árinu á meðan Vísitala Aðallista hækkaði um 44,49%.

Fjögur félög hækkuðu um meira en 60% á árinu. Mest hækkaði gengi Pharmaco hf. eða um 183% en einnig hækkuðu bréf Straums fjárfestingarbanka hf., KB banka hf. og Landsbanka Íslands hf. um meira en 60%. Félögin sem lækkuðu mest í verði voru Sláturfélag Suðurlands svf., Líf hf., Vaki-DNG hf. og Tangi hf.

Innan atvinnugreina vísitalna Kauphallarinnar hækkuðu vísitölur lyfjagreinar og fjármála og trygginga mest eða um 174,38% og 53,62%. Ástæðuna má rekja til velheppnaðar einkavæðingar banka og góðrar afkomu þeirra á árinu. Skýring á hækkun á gengi Pharmaco var m.a. að miklar væntingar voru gerðar til fyrirtækisins á árinu bæði vegna aukinnar útrásar og vegna fyrirhugaðrar skráningar í kauphöllinni í London.

Í Kauphöllinni bar það helst til tíðinda að heil atvinnuvegagrein hvarf út, þ.e. olíudreifing, en öll félögin þrjú sem voru í þessari grein komust í eigu fárra stórra aðila og voru í framhaldi af því afskráð.

Alls voru 18 fyrirtæki afskráð úr Kauphöll Íslands á árinu þ.e. Hlutabréfasjóður Íslands sem sameinaðist Kaldbaki, SR-mjöl sem sameinaðist Síldarvinnslunni, Búnaðarbanki Íslands sem sameinaðist Kaupþingi, Íslenski hugbúnaðarsjóðurinn og Framtak fjárfestingarbanki en Straumur eignaðist 10% í þeim báðum, Sjóvá-Almennar sem sameinaðist Íslandsbanka, Skýrr sem Opin kerfi eignuðust að fullu. Önnur félög sem voru afskrifuð vegna þess að einn aðili eignaðist meirihluta í þeim voru Frumherji, Íslenska járnblendifélagið, Ker, Plastrent, Baugur Group, OLÍS, ÍAV, Skeljungur, Hlutabréfasjóður Vesturlands, Fiskiðjusamlag Húsavíkur og AcoTæknival.

Aðeins voru tvö fyrirtæki skráð í kauphöllina á árinu þ.e. Fiskeldi Eyjafjarðar og Medcare Flaga.

Það sem komið er af árinu 2004 stefnir í að afskráning haldi áfram en búið er að tilkynna um afskráningu á fjórum sjávarútvegshlutum nú þegar.

Þann 18. september var lokað fyrir viðskipti með sjö hlutafélög vegna umfangsmestu viðskipta í sögu Kauphallarinnar, m.a. var lokað fyrir viðskipti með Landsbanka, Íslandsbanka, Straum, Eimskip og Sjóvá. Eftir þessi viðskipti varð mikil uppstokkun á markaðinum og sameinuðust t.d. Íslandsbanki og Sjóvá.

Bakkavör seldi um mitt ár sjávarútvegshlutann og er núna eingöngu í framleiðslu og sölu á tilbúnum kældum réttum til stórmarkaða í Bretlandi.

Ekki tókst eins vel til og áætlað var með stofnun sjávarútvegshlutans hjá Hf. Eimskipafélagi Íslands. Árangur af þessari sameiningu var engan veginn ásætlanlegur og með tilkomu nýrra stórra eigenda í september varð ljóst að til greina kæmi að selja þennan hluta frá fyrirtækinu. Formleg sala fór síðan fram í byrjun árs 2004.

Einkavæðing ríkisbankanna endaði á þann veg að

Samson ehf. eignaðist stóran hlut í Landsbankanum og Búnaðarbankinn sameinaðist Kaupþingi.

Íslandssími hóf samstarf við Vodafone í Bretlandi og breytti nafninu í Og fjarskipti. Fyrirtækið hefur stækkað mikið og veitir Landssímanum harða samkeppni.

Pharmaco var það fyrirtæki sem hækkaði mest á árinu en þetta var fyrsta heila árið sem fyrirtækið starfaði eftir sameininguna við Delta. Miklar væntingar eru gerðar um framtíðavöxt fyrirtækisins og endurspeglar það hækkinguna á verðinu

Tíu verðmætustu eignarhlutar sjóðsins í innlendum hlutafélögum skráðum í Kauphöll Íslands um áramótin.

FÉLAG	Millj.kr.
Íslandsbanki hf	4.889
KB Banki hf	1.809
Pharmaco hf.	1.439
Bakkavör Group hf	936
Straumur fjárfestingarbanki hf	804
Samherji hf	598
Össur hf	352
Grandi hf	300
Afl Fjárfestingarfélag hf	255
Opin Kerfi hf	185

ERLENDIR HLUTABRÉFAMARKAÐIR

Próun á erlendum hlutabréfamörkuðum á árinu 2003 var góð. Heimsvísitala MSCI hækkaði um 15,1% í íslenskum krónum, en 30,8% í dollurum. En það er besta ár á hlutabréfamörkuðum í heiminum í 17 ár, og það fjórða besta á undanförunum 30 árum. Vísitala 500 stærstu fyrirtækja Bandaríkjanna (S&P500) hækkaði um 13,20% í krónum og vísitala Japanskra hlutabréfa (Nikkei) hækkaði um 21,8% í krónum. Vísitala tækni-fyrirtækja (NASDAQ) hækkaði um 32,6% í krónum.

Mikill vöxtur á hagnaði fyrirtækja og væntingar um áframhaldandi vöxt stuðluðu að þeirri miklu hækkingu sem var á verði erlendra hlutabréfa á árinu 2003. Stríð Bandaríkjanna í Írak og minni áhyggjur af hryðju-verkaárásum hafði áhrif á markaðinn. Hlutabréfaverð hækkaði mikið eftir að Bandaríkjamennt lýstu yfir að þeir myndu ráðast inn í Írak, en óvissa með það hafði legið yfir markaðinum í nokkurn tíma.

Þær hlutabréfavísitölur sem hækkuðu mest á árinu voru vísitölur sem hafa að geyma áhættumeiri hluta-

bréf. Nýmarkaðir skiluðu mjög góðri ávöxtun og hækkaði vísitala Kínverskra hlutabréfa um 44% í krónum. Einnig hækkaði heimsvísitala smærri fyrirtækja mikið, eða um 39,43% í krónum.

Stærstu vörsluaðilar erlendra verðbréfa sjóðsins um áramótin.

FYRIRTÆKI	FJÁRHÆÐ Í VÖRSLU (MILLJ.KR)
Morgan Stanley	3.095
Allianz Dresdner	1.649
ACM Bernstein	1.590
Vanguard	773
JP Morgan	502
Prudential Bache Securities	452

FJÁRFESTINGARSTEFNA

Árangur sjóðsins byggist á fjárfestingarstefnu hans fyrst og fremst. Síðastliðið ár var eitt besta ár í sögu sjóðsins og ávöxtun vel yfir meðaltalsávöxtun lífeyrissjóða í landinu. Fjárfestingarstefnan er sett upp með hliðsjón af ýmsum þáttum s.s. því að lífeyrisbyrði hans er um 70% sem þýðir að innstreymi er í sjóðinn. Aldurssamsetning sjóðfélaga skiptir einnig verulegu máli og stigatafla sem má sjá framar í ársskýrslu þessari sýnir skiptingu réttinda á milli árganga. Tryggingafræðileg úttekt sýnir að heildareignir eru 1,5% umfram skuldbindingar og er sjóðurinn einn af fáum lífeyrissjóðum eftir hremmingar síðastliðinna þriggja ára sem á eignir umfram skuldbindingar. Eftir mikla hækkingu á innlendu hlutabréfasafni sjóðsins hefur sjóðurinn innleyst hagnað með sölu hlutabréfa. Fjárfestingar í erlendum hlutabréfum voru auknar og dregið úr fjárfestingum á innlendum skuldabréfum.

Á ársfundi sjóðsins í apríl s.l. var fjárfestingarstefna sjóðsins kynnt.

Skuldabréf 50 - 75%

- **0 - 2% Innlán í bókum og sparisjóðum**

- **25 - 40% Ríkistryggð skuldabréf:**

Skuldabréf útgefin eða með ábyrgð ríkis. Stuðst er við ríkisskuldabréf ríkja skv. áhættuflokki A sem viðskiptabankar nota við útreikning eiginfjárlutfalls. Undir þennan flokk falla öll traustustu ríki að mati alþjóðlegra láns hæfistofnana.

- **2 - 10% Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga:**

Skuldabréf gefin út af sveitarfélögum. Nokkrar

takmarkanir eru settar á fjárfestingar þessa flokks eftir stærð og skuldsetningu sveitarfélaganna.

■ **2 - 10% Bankar og aðrar fjármálastofnanir:**

Skuldabréf gefin út af bönkum, sparisjóðum, lánastofnunum og fjármálafyrirtækjum enda starfi þær samkvæmt sérstökum lögum og séu undir eftirliti Fjármálaeftirlitsins.

■ **2 - 10% Skuldabréf fyrirtækja:**

Skuldabréf útgefin af stærri fyrirtækjum enda séu skuldabréfin skráð í Kauphöll Íslands eða sambærilegum verðbréfamörkuðum samþykktum af Fjármálaeftirlitinu. Takmarkanir skv. þessum lið miðast við stærð og eiginfjárhlutfall fyrirtækjanna og lánstíma skuldabréfanna.

■ **15 - 25% Skuldabréf tryggð með veði í fasteignum:**

Skuldabréf þessi eru bundin þeim takmörkunum að ekki er lánað umfram 65% af fasteignamati viðkomandi fasteignar. Strangari reglur eru settar um atvinnuhúsnæði og enn strangari um fasteignir utan höfuðborgarsvæðisins.

■ **Aðrar reglur og takmarkanir varðandi fjárfestingar skuldabréfa:**

Stefnt skal að vali skuldabréfa sem hafa góðan eftirmarkað til að auðvelda stýringu safnsins. Í þeim tilfellum sem keypt eru ómarkaðshæf skuldabréf skal miða við að þau beri hærri ávöxtun en markaðshæf bréf. Óverðtryggð skuldabréf skulu ekki fara yfir 15% af heildarverðmæti verðbréfasafnsins.

Stjórn sjóðsins er heimilt að víkja til skemmri tíma frá ofangreindum vikmörkum einstakra yfirflokka ef markaðsaðstæður kalla á slíkt.

Gjaldmiðlaáhætta skal takmörkuð með eftirfarandi hætti:

EUR/USD	80% vörn	vikmörk +/- 20%
ÍKR	80% vörn	vikmörk +/- 20%

Með hliðsjón af framangreindu er stefnt að því að leggja áherslu á eftirfarandi atriði til þess að ná hámarksávöxtun að teknu tilliti til öryggis og áhættu:

1. Allt að fimmtungur eigna sjóðsins lúti virkri eignastýringu.
2. Skuldabréfasafn sjóðsins sé með meðalbínditíma 8 ár. Þar sem þrengri reglur gilda um skuldabréf fyrirtækja, þarf meðaltími annarra skuldabréfa almennt að vera lengri en heildarmarkmið sjóðsins. Áherslan liggur því í löngum íslenskum ríkis-skuldabréfum.
3. Fjárfestingar í skuldabréfum erlendra fyrirtækja með hærri ávöxtunarkröfu en sambærileg bréf íslenskra fyrirtækja.
4. Hlutfall hlutabréfa verði aukið á næstu árum í allt að 45% af verðbréfasafni sjóðsins.

Við fjárfestingar og eignastýringu á verðbréfasafni sjóðsins verði lagt til grundvallar í meginatriðum að sjóðurinn er langtímafjárfestir.

Hlutabréf 25 - 50%

■ **5 - 25% Innlend hlutabréf:**

Megináhersla er lögð á hlutabréf sem skráð eru í Kauphöll Íslands og þau félög sem eru regluleg viðskipti með. Takmarkanir við fjárfestingar í hlutabréfum taka mið af stærð hlutafélaganna, eiginfjárhlutfalli og eignaraðild, svo eitthvað sé nefnt. Kaupum á óskráðum hlutabréfum skal stýrt inn í þau fjárfestingarfélög sem sjóðurinn á hlut í.

■ **10 - 40% Erlend verðbréf:**

Skuldabréf og hlutabréf útgefin af erlendum aðilum hvort sem þau eru gefin út í ísl. kr. eða í erl. mynt. Einnig hlutdeildarskírteini erlendra verðbréfasjóða og innlendra verðbréfasjóða ef megin stefna þeirra er að fjárfesta í erlendum verðbréfum. Markmið með fjárfestingu í erlendum verðbréfum er að dreifa áhættu og bæta ávöxtun sjóðsins.

Fjárfestingarstefna 2004

Á stjórnarfundi sjóðsins þann 19. nóvember 2003 var samþykkt og undirrituð fjárfestingarstefna ársins 2004.

Skuldabréf 50-75%

Innlán í bönkum og sparisjóðum	0-2%
Ríkistryggð skuldabréf	25-40%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2-10%
Bankar og aðrar fjármálastofnanir	2-10%
Skuldabréf fyrirtækja	2-10%
Skuldabréf tryggð með veði í fasteignum	15-25%

Hlutabréf 25-50%

Innlend hlutabréf	5-25%
Erlend verðbréf	10-40%

ÁRSREIKNINGUR 2003

ÁRITUN ENDURSKOÐENDA

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Við höfum endurskoðað ársreikning Lífeyrissjóðsins Framsýnar fyrir árið 2003. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi og skýringar fyrir samtryggingarsjóð og séreignarsjóð Framsýnar. Ársreikningurinn er lagður fram af stjórnendum sjóðsins og á ábyrgð þeirra í samræmi við lög og reglur. Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar.

Endurskoðað var í samræmi við góða endurskoðunarvenju en samkvæmt henni skal skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáiast um að ársreikningurinn sé í meginatriðum annmarkalaus. Endurskoðunin felur í sér greiningaraðgerðir, úrtakskannanir og athuganir á gögnum til að sannreyna fjárhæðir og aðrar upplýsingar sem koma fram í ársreikningnum. Endurskoðunin felur einnig í sér athugun á þeim reikningsskilaaðferðum og matsreglum sem notaðar eru við gerð ársreikningsins og mat á framsetningu hans í heild. Við teljum að endurskoðunin sé nægjanlega traustur grunnur til að byggja álit okkar á.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu Lífeyrissjóðsins Framsýnar á árinu 2003, efnahag hans 31. desember 2003, og breytingu á handbæru fé á árinu 2003, í samræmi við lög, samþykktir lífeyrissjóðsins og góða reikningsskilavenju á Íslandi.

Reykjavík, 29. janúar 2004.

Deloitte & Touche hf.

Björg Sigurðardóttir
endurskoðandi

SKÝRSLA STJÓRNAR

Síðastliðið ár var það næstbesta í sögu sjóðsins. Ávöxtun samtryggingarsjóðs var 17,0% eða sem svarar 13,9% raunávöxtun. Tryggingafræðileg úttekt sýnir að eignir umfram heildar skuldbindingar eru 1,5% þrátt fyrir mikla niðursveiflu þrjú árin þar á undan. Fimm ára raunávöxtun sjóðsins er 4,69% og frá stofnun, þ.e. sl. 8 ár, 5,88%. Hrein eign til greiðslu lífeyris var kr. 63.479 milljónir í árslok 2003, sem er hækkun um 18,9% frá fyrra ári.

Góð ávöxtun sjóðsins skýrist af góðum hækkunum á hlutabréfaeign hans. Ávöxtun innlendra hlutabréfa sjóðsins var 43,85% og erlendra hlutabréfa 18,74% í krónum en USD veiktist gagnvart ÍKR um 12,4%. Sjóðurinn greip til varna gagnvart gengislækkun USD og styrkingu krónunnar á móti þeim erlendu eignum sem sjóðurinn á. Þessar varnir skiluðu um 713 milljónum króna.

Alls greiddu 30.529 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu sem eru 2,1% færri en á árinu 2002. 2.834 atvinnurekendur greiddu iðgjöld á árinu og fækkaði þeim um 8 á árinu. Í árslok voru 139.025 sjóðfélagar sem áttu réttindi í sjóðnum. Innborguð iðgjöld námu kr. 3.009 milljónum sem er 3,7% hækkun milli ára. Virkir sjóðfélagar voru 17.031 og fjölgaði þeim um 1,9%.

Áfram var mikill vöxtur í Séreignarsjóði Framsýnar en sjóðfélögum með samninga fjölgaði úr 1.100 í tæplega 1.400. Hrein eign til greiðslu lífeyris var í árslok kr. 644 milljónir króna, óx um kr. 378 milljónir, sem er 141,6% aukning frá fyrra ári. Réttthafar séreignardeildarinnar voru í árslok 26.303 og fjölgaði um 54,8% á milli ára. Heildarávöxtun séreignarsjóðanna á árinu var 24,14% sem jafngildir 20,85% raunávöxtun. Skýringar á betri afkomu séreignarsjóðanna umfram samtryggingarsjóðinn felast í uppgjörsaðferð á skuldabréfasafni sjóðanna. Meðalraunávöxtun séreignarsjóðanna sl. 4 ár er 8,62%.

Samtryggingarsjóðurinn greiddi kr. 2.082 milljónir í lífeyri á árinu 2003 og er það 6,7% hækkun milli ára. Lífeyrir var greiddur til 9.282 einstaklinga sem eru 3,3% fleiri en í fyrra. Fleiri en ein tegund lífeyris var greidd til 891 einstaklings.

Fjöldi lífeyrisþega eftir tegundum lífeyris:

Ellilífeyrir	6.164	sjóðfélagar	fjölgaði um	2,7%
Örorkulífeyrir	2.286	sjóðfélagar	fjölgaði um	6,9%
Makalífeyrir	1.088	einstaklingar	fækkaði um	2,3%
Barnalífeyrir	635	einstaklingar	fjölgaði um	6,9%

272 ellilífeyrisþegar og 169 makalífeyrisþegar sjóðsins fengu einnig greiddan lífeyri samkvæmt lögum um eftirlaun til aldraðra alls kr. 41,4 milljónir.

Starfsmenn sjóðsins voru 13,5 á árinu. Heildarfjárhæð launa starfsmanna og stjórnar nam kr. 81 milljón.

Tryggingafræðileg athugun á fjárhagsstöðu sjóðsins í árslok 2003 var gerð af Bjarna Þórðarsyni tryggingarstærðfræðingi. Skuldbindingar sjóðsins miðað við áunninn rétt eru kr. 60.010 milljónir. Þegar litið er til framtíðarréttar eru skuldbindingar kr. 58.682 milljónir og verðmæti framtíðariðgjalda kr. 51.238 milljónir. Hrein eign sameignardeildar til greiðslu lífeyris í árslok 2003 er kr. 63.479 milljónir og hækkun vegna núvirðingar miðað við 3,5% raunávöxtun kr. 6.945 milljónir og lækkun vegna fjárfestingargjalda kr. 1.149 milljónir. Eign umfram skuldbindingar eru því kr. 1.821 milljón eða 1,5% umfram heildarskuldbindingar í árslok 2003.

ÁRITUN STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðsins Framsýnar staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2003 með undirritun sinni.

Reykjavík, 29. janúar 2004.

Stjórn:

Ari Edwald

Sigurður Bessason

Guðmundur P. Jónsson

Helgi Magnússon

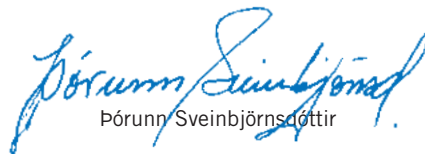
Hjörleifur B. Kvaran

Jón Guðmann Pétursson

Sigurður T. Sigurðsson

Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Framkvæmdastjóri:

Bjarni Brynjólfsson

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS ÁRIÐ 2003

Samtryggingarsjóður

	Skýr.	2003	2002
Iðgjöld			
Iðgjöld sjóðfélaga		1.218.861.464	1.177.707.885
Iðgjöld launagreiðenda		1.828.292.197	1.766.561.828
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(38.349.378)	(42.729.462)
		<u>3.008.804.283</u>	<u>2.901.540.251</u>
Lífeyrir			
Lífeyrir	3	2.123.748.951	1.988.485.214
Umsjónarnefnd eftirlauna		(41.483.948)	(48.043.447)
Annar beinn kostn. vegna örorku		10.595.246	10.910.449
		<u>2.092.860.249</u>	<u>1.951.352.216</u>
Fjárfestingartekjur			
Tekjur frá hlutdeildarfélagum		4.716.661	866.735
Tekjur af eignarhlutum		4.697.979.499	(2.223.237.371)
Vaxtatekjur og gengismunur	4	4.640.116.733	2.804.658.875
Breytingar á niðurfærslu eigna		(40.000.000)	(40.000.000)
		<u>9.302.812.894</u>	<u>542.288.239</u>
Fjárfestingargjöld			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		44.752.780	42.672.889
Vaxtagjöld		1.812.098	(12.193.285)
Önnur fjárfestingargjöld		5.410.065	9.083.293
		<u>51.974.943</u>	<u>39.562.897</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		117.210.090	111.031.660
		<u>117.210.090</u>	<u>111.031.660</u>
Aðrar tekjur	22	22.262.472	23.193.414
Hækkun á hreinni eign á árinu		<u>10.071.834.367</u>	<u>1.365.075.131</u>
Hrein eign frá fyrra ári		<u>53.406.842.678</u>	<u>52.041.765.545</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>63.478.677.046</u>	<u>53.406.840.676</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR

31. DESEMBER 2003

Eignir

	Skýr.	31.12.2003	31.12.2002
Fjárfestingar			
Húseignir og lóðir	2, 5, 6	213.667.929	217.639.163
Hlutdeildarfélög	7	40.161.745	35.440.084
		<u>253.829.674</u>	<u>253.079.247</u>
Aðrar fjárfestingar			
Verðbréf með breytilegum tekjum	2, 8-11	22.804.176.736	15.318.467.218
Verðbréf með föstum tekjum	2, 12	30.198.070.157	27.483.799.030
Veðlán	2, 13	8.695.935.379	8.906.397.051
Önnur útlán	2	71.840.398	115.414.298
Aðrar fjárfestingar	2	38.000.000	186.761.620
		<u>61.808.022.669</u>	<u>52.010.839.218</u>
	Fjárfestingar	<u>62.061.852.343</u>	<u>52.263.918.465</u>
Kröfur			
Kröfur á launagreiðendur	18	405.000.000	380.000.000
Aðrar kröfur		218.457.133	43.863.469
	Kröfur	<u>623.457.133</u>	<u>423.863.469</u>
Aðrar eignir			
Rekstrarfjárm. og aðrar efnisl. eignir	2, 5	21.889.815	22.947.180
Sjóður og veltiinnlán		723.891.755	560.086.287
Aðrar eignir	20	190.410.864	194.322.369
	Aðrar eignir	<u>936.192.434</u>	<u>777.355.836</u>
	Eignir	<u>63.621.501.909</u>	<u>53.465.137.770</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir			
Viðskiptareikningur séreignarsjóðs		27.110.008	13.205.038
Aðrar skuldir	2	115.712.853	45.090.053
		<u>142.822.861</u>	<u>58.295.091</u>
	Skuldir	<u>142.822.861</u>	<u>58.295.091</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>63.478.679.049</u>	<u>53.406.842.678</u>

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2003

	<u>Skýr.</u>	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Inngreiðslur			
Löggjöld		2.983.804.284	2.861.540.251
Fjárfestingartekjur		2.678.339.481	2.089.960.881
Aðrar tekjur		22.262.472	23.193.414
Afborganir verðbréfa		3.533.049.355	3.141.416.703
Seld verðbréf með breytilegum tekjum		4.453.823.104	3.632.815.995
Seld verðbréf með föstum tekjum		2.611.283.667	1.641.402.906
Aðrar inngreiðslur		15.194.858	0
Inngreiðslur		<u>16.297.757.220</u>	<u>13.390.330.150</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		2.092.860.249	1.951.352.216
Fjárfestingargjöld		49.400.279	50.306.376
Rekstrarkostnaður án afskrifta		107.836.305	104.563.468
Skammtímalán, breyting		0	263.212.262
Aðrar útgreiðslur		0	11.502.059
Útgreiðslur		<u>2.250.096.833</u>	<u>2.380.936.381</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		<u>14.047.660.387</u>	<u>11.009.393.769</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting			
Kaup á verðbréfum með breytil. tekjum		6.979.986.065	4.517.509.401
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum		6.212.672.859	5.108.548.108
Ný veðlán og útlán		684.181.812	935.234.452
Aðrar fjárfestingar		6.409.306	40.607.977
Húseignir og lóðir		606.880	2.674.835
Ráðstöfun alls		<u>13.883.856.922</u>	<u>10.604.574.773</u>
Hækk. (lækk.) á sjóði og veltiinnl.		163.803.465	404.818.996
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun		<u>560.086.287</u>	<u>155.267.291</u>
Sjóður og veltiinnlán í lok árs		<u>723.889.752</u>	<u>560.086.287</u>

SKÝRINGAR

Starfsemi

1. Lífeyrissjóðurinn Framsýn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingarsjóðs en að auki rekur hann séreignarsjóð.

Lífeyrissjóðurinn veitir viðtöku iðgjaldi til greiðslu lífeyris vegna elli til æviloka, örorku eða andláts skv. nánari ákvæðum laganna. Skylduaðild er að lífeyrissjóðnum og er kveðið á um iðgjald til sjóðsins í kjarasamningum aðila vinnumarkaðarins. Stéttarfélögin sem aðild eiga að þessum sjóði eru Bifreiðastjórafélagið Sleipnir, Efling stéttarfélag, Félag hársnyrtisveina og Verklýðsfélagið Hlíf. Launþegum þessara félaga ber að greiða 4% af heildarlaunum sínum til þessa sjóðs á móti 6% framlagi atvinnurekenda eða samtals 10% sem kallast lágmarksiðgjöld og skulu þau renna til samtryggingardeildar sjóðsins. Öðrum launamönnum sem ekki er skylt að greiða lágmarksiðgjöld til annars lífeyrissjóðs er einnig heimilt að greiða iðgjöld til Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Lífeyrisréttindi:

Með iðgjaldagreiðslum til öflunar lífeyrisréttinda í sameign ávinnur sjóðfélagi sér og maka sínum og börnum eftir því sem við á rétt til ellilífeyris, örorkulífeyris og maka- og barnalífeyris. Réttur til töku ellilífeyris hefst þegar sjóðfélagi er orðinn 65 ára. Sjóðfélagi á rétt á örorkulífeyri ef hann verður fyrir orkutapi sem metið er 50% eða meira. Andist sjóðfélagi, eiga eftirlifandi maki og börn rétt á lífeyri úr sjóðnum. Í samþykktum sjóðsins er kveðið nánar á um ávinnslu réttinda en hún er óháð aldri. Lífeyrissjóðurinn ábyrgist lífeyrisskuldbindingar sínar með eignum sínum. Árlega er gerð tryggingafræðileg úttekt á stöðu sjóðsins og getur hún haft áhrif á lífeyrisréttindi sjóðfélaga því sjóðnum er skylt að auka eða skerða lífeyrisréttindi sjóðfélaga fari munur milli eigna og lífeyrisskuldbindinga sjóðsins fram yfir tiltekin mörk.

Reikningsskilaaðferðir

2. Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og góða reikningsskilavenju. Við gerð ársreikningsins er í öllum meginatriðum fylgt sömu reikningsskilaaðferðum og á fyrra ári.

Verðbréfaeign sjóðsins skiptist í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum, veðlán, önnur útlán og aðrar fjárfestingar. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Verðbréf með breytilegum tekjum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf með breytilegum tekjum eða verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins. Óskráð bréf eru metin á kaupverði eða áætluðu markaðsverði hvort sem lægra er.

Verðbréf með föstum tekjum eru framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

SKÝRINGAR

Veðlán eru útlán til sjóðfélaga og önnur útlán sem veitt eru gegn veði í fasteignum. Sjóðfélagabréf eru færð til eignar með áföllnum vöxtum m.v. vaxtakjör þeirra. Önnur veðlán eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi.

Önnur útlán eru færð til eignar miðað við ávöxtunarkröfu þeirra á kaupdegi. Aðrar fjárfestingar eru fullnustueignir sem metnar eru á áætluðu söluverði.

Eignarhlutur sjóðsins í Jökulum-Verðbréfum hf er 50% og er hann færður í samræmi við hlutdeild sjóðsins í eigin fé félagsins í árslok.

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok.

Aðrar skuldir í ársreikningi sjóðsins samanstanda af ógreiddum iðgjöldum til verkalýðsfélaga sem sjóðurinn hefur tekið að sér að innheimta auk annars ógreidds kostnaðar.

Aðrar reikningsskilaaðferðir sem snerta einstök efnisatriði ársreikningsins eru tilgreindar í skýringum hér á eftir.

Lífeyrir

3. Lífeyrir greinist þannig:

	Eftirlaun skv. samþykktum sjóðsins	Eftirlaun samkvæmt lögum	Samtals	2002
Ellilífeyrir	1.313.912.912	24.321.414	1.338.234.326	1.236.919.120
Örorkulífeyrir	601.698.926	0	601.698.926	568.785.364
Makalífeyrir	127.214.926	17.162.534	144.377.460	145.145.708
Barnalífeyrir	39.438.239	0	39.438.239	37.635.022
	<u>2.082.265.003</u>	<u>41.483.948</u>	<u>2.123.748.951</u>	<u>1.988.485.214</u>

SKÝRINGAR

Vaxtatekjur og gengismunur

4. Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af skuldabréfaeign	3.509.237.459	2.906.135.083
Gengismunur hlutdeildarskírteina og erl. verðbréfasjóða	500.698.481	(573.725.307)
Gengismunur valréttarbréfa og gjaldmiðlasamninga	522.184.152	403.970.068
Dráttarvextir af iðgjöldum	65.219.598	65.249.932
Vaxtatekjur, verðbætur og gengism. af bankainnistæðum og skammtímafr.	30.048.557	(12.497.467)
Lántökugjöld, innheimtulaun og vanskilagjöld af innheimtubrífum	12.728.487	15.526.566
	<u>4.640.116.733</u>	<u>2.804.658.875</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir

5. Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

	<u>Fasteignir</u>	<u>Innréttingar, áhöld og tæki</u>	<u>Samtals</u>
Stofnverð í ársbyrjun	228.349.411	43.452.212	271.801.623
Afskrifað áður	(10.710.248)	(20.505.032)	(31.215.280)
Bókfært verð í ársbyrjun	217.639.163	22.947.180	240.586.343
Viðbót á árinu	606.880	6.409.306	7.016.186
Selt á árinu	0	(2.117.786)	(2.117.786)
Afskrifað á árinu	(4.578.114)	(5.348.885)	(9.926.999)
Bókfært verð í árslok	<u>213.667.929</u>	<u>21.889.815</u>	<u>235.557.744</u>

Afskriftarhlutföll 2% 10-33%

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti af framreiknuðu kostnaðarverði miðað við eignarhaldstíma á árinu.

6. Fasteignamat og vátryggingamat eigna lífeyrissjóðsins í árslok greinist þannig:

	<u>Fasteignamat</u>	<u>Vátrygginga- mat</u>	<u>Bókfært verð</u>
Sætún 1	157.059.000	233.738.000	213.667.929
Sætún 1, lóð	14.000.000		
Áhöld og tæki		0	21.889.815
	<u>171.059.000</u>	<u>233.738.000</u>	<u>235.557.744</u>

Lífeyrissjóðurinn er með starfsemi sína að Sætúni 1 og notar um 60% af eigninni fyrir eigin starfsemi sem jafngildir bókfærðu verði að fjárhæð kr. 128 milljónir.

SKÝRINGAR

Eignarhlutar í hlutdeildarfélagum

7. Eignarhlutur sjóðsins í hlutdeildarfélagi er færður í samræmi við hlutdeild sjóðsins í eigin fé félagsins í árslok.

	<u>Hlutdeild</u>	<u>Nafnverð</u>	<u>Bókfært verð</u>
<i>Eignarhlutur í hlutdeildarfélagi:</i>			
Jöklar-Verðbréf hf.	50,00%	37.500.000	40.161.745
			<u>40.161.745</u>

Verðbréf með breytilegum tekjum

8. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

Eignarhlutur í innlendum hlutafélögum	12.518.948.981
Eignarhlutur í erlendum hlutafélögum	5.383.187.436
Hlutdeildarskírteini í innlendum verðbréfasjóðum	1.546.477
Hlutdeildarskírteini í erlendum verðbréfasjóðum	<u>4.900.493.841</u>
	<u>22.804.176.736</u>

SKÝRINGAR

9. Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:

	Hlutdeild	Nafnverð	Bókfært verð
Íslandsbanki hf.	7,27%	763.832.047	4.888.525.100
KB banki hf.	1,83%	7.780.004	1.809.107.522
Pharmaco hf.	1,15%	34.347.063	1.439.141.940
Bakkavör Group hf.	3,36%	51.129.971	935.678.469
Straumur fjárfestingarbanki hf.	3,93%	163.170.771	804.431.901
Samherji hf.	4,00%	66.471.003	598.239.027
Össur hf.	2,46%	8.073.924	352.023.086
Grandi hf.	3,03%	44.810.601	300.231.027
Afl Fjárfestingarfélag ehf.	7,02%	133.421.316	254.834.714
Opin kerfi hf.	3,28%	9.744.843	185.152.017
Eskja hf.	4,95%	22.324.403	169.665.463
Þormóður Rammi - Sæberg hf.	3,04%	39.492.020	157.968.080
Hf. Eimskipafélag Íslands	0,39%	17.168.993	121.899.850
Landsbanki Íslands hf.	0,24%	18.345.000	106.401.000
Tryggingamiðstöðin hf.	0,50%	4.645.000	69.675.000
Landssími Íslands hf.	0,15%	10.393.000	69.633.100
Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna hf.	0,58%	8.735.686	50.230.195
OG fjarskipti hf.	0,33%	11.299.172	32.428.624
Nýherji hf.	1,27%	3.339.821	29.390.425
Vinnslustöðin hf.	0,51%	8.021.192	28.074.172
Medcare Flaga hf.	0,81%	3.854.870	24.285.681
Hampiðjan hf.	0,63%	3.152.390	19.544.818
Sláturfélag Suðurlands svf.	6,23%	12.458.333	12.458.333
Marel hf.	0,18%	440.000	12.056.000
Jarðboranir hf.	0,03%	100.000	990.000
MP-Bio hf.	0,05%	100.000	315.000
			<u>12.472.380.544</u>

Óskráð félög:

Landsteinar-Strengur hf.	9,41%	4.157.460	32.850.182
Máttarstólpar hf.	9,39%	7.500.000	7.500.000
Hótel Borg hf.	óveruleg	1.003.255	3.713.766
Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða um verðbréfaþing ehf.	9,00%	1.266.214	1.266.214
Sprotasjóðurinn hf. (Aflvaki)	4,69%	864.983	1.124.625
RL ehf.	22,50%	113.650	113.650
			<u>46.568.437</u>

Eignarhlutar í innlendum félögum alls 12.518.948.981

SKÝRINGAR

10. Eignarhlutar í erlendum félögum greinast þannig:

Skráð félög:

	<u>Hlutdeild</u>	<u>Nafnverð</u>	<u>Bókfært verð</u>
Uppspretta Iceland Capital Ventures	15,00%	2.483.811	170.141.053
Pfizer	Óveruleg		107.646.247
Vodafone Group PLC	"		106.703.914
Citigroup Inc.	"		98.182.570
Sumitomo Mitsui Fin Group Inc.	"		87.682.533
Intel Corp.	"		78.258.794
Nasdaq 100 Trust Series	"		77.648.862
Exxon Mobile	"		67.797.154
Home Depot Inc.	"		67.488.102
Sap AG Inc.	"		65.113.051
Chevron Texaco	"		64.394.674
Cisco System	"		63.640.192
Pioneer Corp.	"		63.406.752
Microsoft Corp.	"		61.961.850
Amgen Inc.	"		60.615.492
Roche Hldg Gnschnne	"		60.163.547
Forerst Labs Inc.	"		57.022.859
Diageo Plc	"		55.118.750
Amazon.com	"		54.627.861
United Technologies Corp.	"		54.245.625
Emerson Elec. Co.	"		54.239.910
Önnur erl. hlutabréf í félögum sem skráð eru á erl. mörkuðum			<u>3.805.882.826</u>
Eignarhlutar í erlendum félögum alls			<u>5.381.982.618</u>

Óskráð félög:

Phairson Medical	Óveruleg		1.204.818
			<u>1.204.818</u>
Eignarhlutar í erlendum félögum alls			5.383.187.436
Hlutabréfaeign alls			<u>17.902.136.417</u>

SKÝRINGAR

11. Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

Innlendir verðbréfasjóðir:

Sjóðir með hlutabréfum	1.546.477
	<u>1.546.477</u>

Erlendir verðbréfasjóðir:

Sjóðir með hlutabréfum	4.720.334.196
Blandaðir sjóðir	180.159.645
	<u>4.900.493.841</u>
Hlutdeildarskírteini alls	<u>4.902.040.318</u>

Verðbréf með föstum tekjum

12. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

Skuldabréf með ríkisábyrgð:

Skuldabréf Húsnæðisstofnunar	1.934.249.847
Húsbréf	12.223.395.026
Húsnæðisbréf	3.822.178.352
Spariskírteini ríkissjóðs	132.969.593
Fjárfestingalánasjóðir með ábyrgð ríkisins	816.639.081
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	507.089.308
	<u>19.436.521.207</u>

Skuldabréf sveitarfélaga	2.435.061.576
Skuldabréf lánastofnana	3.451.885.605
Skuldabréf eignarleigufyrirtækja	102.053.953
Skuldabréf fyrirtækja	4.772.547.815
Verðbréf með föstum tekjum alls	<u>30.198.070.157</u>

Veðlán

13. Veðlán greinast þannig:

Skuldabréf sjóðfélaga	3.822.247.341
Skuldabréf annarra einstaklinga	637.332.258
Skuldabréf atvinnufyrirtækja	4.273.815.528
Niðurfærsla veðskuldabréfa	(37.459.747)
	<u>8.695.935.379</u>

SKÝRINGAR

Afskriftarreikningur útlána

14. Verðbréf eru færð niður með hliðsjón af almennri útlánaáættu sem tengist starfseminni. Hér er ekki um endanlega afskrift að ræða, heldur er myndaður mótreikningur til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast.

Afskriftarreikningur útlána greinist þannig:

Niðurfærsla í ársbyrjun	43.631.614
Afskrifaðar tapaðar kröfur á árinu	(46.171.867)
Gjaldfærð niðurfærsla á árinu	40.000.000
	<u>37.459.747</u>

Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

15. Fjárfestingar skiptast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Í íslenskum krónum	Í erlendum gjaldmiðlum	Samtals
Verðbréf með breytilegum tekjum	12.520.495.459	10.283.681.277	22.804.176.736
Verðbréf með föstum tekjum	29.960.150.804	237.919.353	30.198.070.157
Veðlán	8.695.935.379		8.695.935.379
Önnur útlán	71.840.398		71.840.398
Aðrar fjárfestingar	38.000.000		38.000.000
	<u>51.286.422.039</u>	<u>10.521.600.630</u>	<u>61.808.022.669</u>
Hlutfallsleg skipting	83%	17%	100%

Raunávöxtun fjárfestinga sjóðsins eftir tegundaflokkum

	2003	2002
16. Skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	6,9%	6,0%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	6,1%	6,2%
Skuldabréf banka og annarra lánastofnana	6,5%	6,0%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	7,1%	7,0%
Innlend hlutabréf	40,1%	15,2%
Erlend hlutabréf	15,5%	-37,3%
Önnur verðbréf	7,1%	7,0%

Útreikningur á framangreindri raunávöxtun fjárfestinga sjóðsins eftir tegundaflokkum byggir á hækkun neysluvísitölu á árinu, kaupávöxtunarkröfu skuldabréfa og markaðsverði hlutabréfa þ.e. sömu forsendum og reikningsskil sjóðsins. Útreikningurinn tekur mið af sérhverri hreyfingu verðbréfa.

Markaðsverð fjárfestinga sjóðsins

17. Markaðsverð skuldabréfa sjóðsins er áætlað kr. 40.467 milljónir eða kr. 1.651 milljónum hærra en bókfært verð. Markaðsverð fullnustueigna er áætlað kr. 38 milljónir.

SKÝRINGAR

Kröfur

18. Kröfur á launagreiðendur vegna óinnheimtra iðgjalda eru áætlaðar kr. 405.000.000. Þar af eru kr. 260 milljónir ógjaldfallnar í árslok. Mat iðgjaldakrafna byggist á reynslu liðinna ára og stuðst er við gögn sem fyrir liggja um skil eftir árslok.

Lífeyrisskuldbindingar

19. Tryggingafræðilegt mat á lífeyrisskuldbindingum sjóðsins:

Samkvæmt niðurstöðu tryggingafræðilegrar athugunar á stöðu lífeyrissjóðsins í árslok 2003 miðað við 3,5% ársvexti þá á sjóðurinn 9.265 milljónir króna umfram áfallnar skuldbindingar eða 15,4% og 1.821 milljón króna umfram heildarskuldbindingar eða 1,5%.

	Áfallin skuldbinding m.kr.	Framtíðar- skuldbinding m.kr.	Heildar- skuldbinding m.kr.
<i>Eignir</i>			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	63.479		63.479
Núvirði verðbréfa, hækkun	6.945		6.945
Lækkun vegna fjárfestingargjalda	(1.149)		(1.149)
Núvirði framtíðariðgjalda		51.238	51.238
	<u>69.275</u>	<u>51.238</u>	<u>120.513</u>
<i>Skuldbindingar</i>			
Ellilífeyrir	46.446	45.840	92.286
Örorkulífeyrir	9.213	8.277	17.490
Makalífeyrir	4.087	4.016	8.103
Barnalífeyrir	264	549	813
	<u>60.010</u>	<u>58.682</u>	<u>118.692</u>
Eignir umfram skuldbindingar	9.265	(7.444)	1.821
Í hlutfalli af skuldbindingum	15,4%	-12,7%	1,5%

Ábyrgðir

20. Lífeyrissjóðurinn hefur gert framvirka gjaldmiðlasamninga við lánastofnanir. Samningarnir eru gerðir í þeim tilgangi að takmarka gengisáhættu vegna erlendra eigna sjóðsins. Miðað við gengi í árslok hefur sjóðurinn skuldbundið sig til gjaldmiðlaviðskipta fyrir um 6.221 millj. kr. Staða þessara samninga í árslok var jákvæð um 190 millj. kr. og hafa áhrif þeirra verið færð inn í rekstur sjóðsins á liðinn vaxtatekjur og gengismun í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris og til eignar á liðinn aðrar eignir í efnahagsreikningi.

SKÝRINGAR

Önnur mál

21. Laun og tengd gjöld greinast þannig:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Laun	67.844.926	63.202.511
Launatengd gjöld	13.517.598	12.566.706
	<u>81.362.524</u>	<u>75.769.217</u>
Meðalfjöldi starfa	13,5	13,5

Heildarlaun og þóknanir til stjórnar og stjórnenda sjóðsins á árinu 2003 námu kr. 22,9 milljónum króna.

22. Aðrar tekjur greinast þannig:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Útseld innheimtu- og tölvuþjónusta til stéttarféлага	21.775.986	22.468.098
Útseld þjónusta önnur	486.486	725.316
	<u>22.262.472</u>	<u>23.193.414</u>

SKÝRINGAR

Kennitölur samtryggingarsjóðs

23. Fimm ára yfirlit um kennitölur sjóðsins:

	2003	2002	2001	2000	1999
Hrein raunávöxtun	13,90%	-1,19%	-2,47%	-0,61%	14,72%
Hrein nafnávöxtun	17,00%	0,01%			
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 5 ár . .	4,59%	3,57%	5,43%	7,55%	9,69%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar . . . . . frá stofnun sjóðs, 8 ár	5,88%	4,78%			
Kostn. í hlutfalli af hreinni eign	0,16%	0,17%	0,18%	0,15%	0,12%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga:

Skráð verðbr. með breytil. tekjum	36,04%	29,03%	32,48%	36,05%	36,91%
Skráð verðbr. með föstum tekjum	42,48%	45,01%	37,94%	35,56%	27,69%
Óskráð verðbr. með breytil. tekjum	0,42%	0,47%	0,99%	1,18%	0,69%
Óskráð verðbr. með föstum tekjum	5,88%	7,80%	9,97%	10,95%	20,91%
Veðlán	13,97%	17,11%	17,76%	15,77%	13,20%
Annað	1,21%	0,58%	0,30%	0,54%	0,60%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:

Eignir í íslenskum krónum	82,98%	87,35%	79,81%	76,35%	80,48%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	17,02%	12,65%	20,19%	23,65%	19,52%
Fjöldi virkra sjóðfélaga	17.031	16.716	16.691	16.303	16.530
Fjöldi lífeyrisþega	9.282	8.991	8.632	8.217	8.008

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Eftirlaun	63,1%	62,3%	61%	61%	61%
Örorkulífeyrir	28,9%	29,3%	30%	30%	28%
Makalífeyrir	6,1%	6,5%	7%	7%	9%
Barnalífeyrir	1,9%	1,9%	2%	2%	2%

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegrí úttekt:

Hrein eign umfram heildarskuldbindingar . .	1,5%	-2,0%	2,3%	2,0%	13,3%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar .	15,4%	8,1%	13,1%	8,0%	24,3%

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN SÉREIGNAR-SJÓÐS FRAMSÝNAR TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS 2003

	Skýr.	Framtíðar- sýn 1	Framtíðar- sýn 2	Samtals 2003	Samtals 2002
Iðgjöld					
Iðgjöld sjóðfélaga		30.063.305	27.580.610	57.643.915	45.059.280
Iðgjöld launagreiðenda		21.276.717	207.751.131	229.027.848	112.050.581
Réttindaflutningur og endurgreiðslur		(10.541.710)	7.088.732	(3.452.978)	(1.137.356)
		<u>40.798.313</u>	<u>242.420.473</u>	<u>283.218.785</u>	<u>155.972.505</u>
Lífeyrir					
Lífeyrir		1.396.724	2.364.698	3.761.422	1.141.473
		<u>1.396.724</u>	<u>2.364.698</u>	<u>3.761.422</u>	<u>1.141.473</u>
Fjárfestingartekjur					
Tekjur af eignarhlutum		21.767.286	18.791.768	40.559.055	5.066.193
Vaxtatekjur og gengismunur	2,3	16.709.471	36.324.434	53.033.906	4.154.388
Tekjur vegna matsbr. á fjárfestingum	2	3.183.979	5.256.232	8.440.211	8.932.494
		<u>41.660.737</u>	<u>60.372.435</u>	<u>102.033.171</u>	<u>18.153.075</u>
Fjárfestingargjöld					
Önnur fjárfestingargjöld		70.900	230.474	301.374	52.831
		<u>70.900</u>	<u>230.474</u>	<u>301.374</u>	<u>52.831</u>
Rekstrarkostnaður					
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	2	1.397.542	2.260.704	3.658.246	1.800.355
		<u>1.397.542</u>	<u>2.260.704</u>	<u>3.658.246</u>	<u>1.800.355</u>
Hækkun á hreinni eign á árinu		79.593.883	297.937.032	377.530.915	171.130.921
Hrein eign frá fyrra ári		<u>127.789.793</u>	<u>138.732.965</u>	<u>266.522.758</u>	<u>95.391.838</u>
Hrein eign í árslok til gr. lífeyris		<u>207.383.676</u>	<u>436.669.997</u>	<u>644.053.673</u>	<u>266.522.759</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR SÉREIGNARSJÓÐS

FRAMSÝNAR 31. DESEMBER 2003

		Framtíðar- sýn 1	Framtíðar- sýn 2	Samtals	Samtals
	Skýr.	31.12.2003	31.12.2003	31.12.2003	31.12.2002
Eignir					
Fjárfestingar					
Verðbréf með					
breytilegum tekjum	2,4-6,8	72.472.159	86.900.294	159.372.453	66.620.853
Verðbréf með föstum tekjum	2,7-8	126.593.935	329.394.591	455.988.526	184.621.190
		<u>199.066.094</u>	<u>416.294.886</u>	<u>615.360.980</u>	<u>251.242.044</u>
Fjárfestingar		<u>199.066.094</u>	<u>416.294.886</u>	<u>615.360.980</u>	<u>251.242.044</u>
Kröfur					
Aðrar kröfur	2	7.525.643	19.584.364	27.110.008	13.205.038
Kröfur		<u>7.525.643</u>	<u>19.584.364</u>	<u>27.110.008</u>	<u>13.205.038</u>
Aðrar eignir					
Sjóður og veltiinnlán		791.939	790.747	1.582.686	2.075.677
Aðrar eignir		<u>791.939</u>	<u>790.747</u>	<u>1.582.686</u>	<u>2.075.677</u>
Eignir		<u>207.383.676</u>	<u>436.669.997</u>	<u>644.053.673</u>	<u>266.522.759</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls		<u>207.383.676</u>	<u>436.669.997</u>	<u>644.053.673</u>	<u>266.522.759</u>

SJÓÐSTREYMI SÉREIGNARSJÓÐS FRAMSÝNAR 2003

	Framtíðarsýn 1 2003	Framtíðarsýn 2 2003	Samtals 2003	Samtals 2002
Inngreiðslur				
Löggjöld	40.798.313	242.420.473	283.218.785	155.972.505
Fjárfestingartekjur	1.917.409	5.630.241	7.547.650	2.270.571
Afborganir verðbréfa	3.108.780	6.639.493	9.748.273	5.048.288
Seld verðbréf með breytilegum tekjum	50.344.528	15.391.362	65.735.890	10.096.560
Seld verðbréf með föstum tekjum	53.394.738	116.973.439	170.368.177	0
Inngreiðslur	<u>149.563.767</u>	<u>387.055.008</u>	<u>536.618.775</u>	<u>173.387.924</u>
Útgreiðslur				
Lífeyrir	1.396.724	2.364.698	3.761.422	1.141.473
Fjárfestingargjöld	70.900	230.474	301.374	52.831
Rekstrarkostnaður án afskrifta	1.397.542	2.260.704	3.658.246	1.800.355
Aðrar útgreiðslur	3.929.957	9.975.012	13.904.969	4.553.517
Útgreiðslur	<u>6.795.123</u>	<u>14.830.888</u>	<u>21.626.011</u>	<u>7.548.176</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu				
	<u>142.768.644</u>	<u>372.224.121</u>	<u>514.992.764</u>	<u>165.839.748</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting				
Kaup á verðbréfum með breytil. tekjum	58.575.768	54.848.205	113.423.973	51.601.466
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	85.004.456	317.057.326	402.061.782	115.426.774
Ráðstöfun alls	<u>143.580.224</u>	<u>371.905.531</u>	<u>515.485.755</u>	<u>167.028.240</u>
Hækk. (lækk.) á sjóði og veltiinnl.				
	(811.580)	318.590	(492.991)	(1.188.492)
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	<u>1.603.519</u>	<u>472.158</u>	<u>2.075.677</u>	<u>3.264.169</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>791.939</u>	<u>790.747</u>	<u>1.582.686</u>	<u>2.075.677</u>

SKÝRINGAR

Starfsemi

1. Séreignarsjóður Framsýnar heyrir undir starfsemi og starfsleyfi Lífeyrissjóðsins Framsýnar.

Séreignarsjóður Framsýnar tekur við viðbótariðgjöldum sjóðfélaga. Sjóðfélögum í samtryggingarsjóði Framsýnar ásamt öðrum sem þess óska er frjálst að greiða viðbótariðgjöld í séreignarsjóðinn. Séreignarsjóðurinn býður upp á tvær ávöxtunarleiðir með mismunandi ávöxtun og áhættu, Framtíðarsýn 1 og 2 með eða án líffryggingar.

Lífeyrisréttindi:

Lífeyrisréttindi í séreignarsjóðnum miðast við innborguð iðgjöld réttihafa ásamt þeirri hreinu ávöxtun sem fengist hefur á iðgjöldin. Heimilt er að hefja töku séreignarsparnaðar þegar réttihafi er orðinn 60 ára, en þó ekki fyrr en tveimur árum eftir fyrstu greiðslu iðgjalds til öflunar lífeyrisréttinda í séreign.

Reikningsskilaaðferðir

2. Ársreikningurinn er í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, reglur um ársreikninga lífeyrissjóða og góða reikningsskilavenju. Við gerð ársreikningsins er í öllum meginatriðum fylgt sömu reikningsskilaaðferðum og á fyrra ári.

Verðbréfaeign sjóðsins skiptist í verðbréf með breytilegum tekjum og verðbréf með föstum tekjum. Skilgreiningar á framangreindri flokkun ásamt matsaðferðum sem beitt er við hvern lið fjárfestinga eru eftirfarandi:

Verðbréf með breytilegum tekjum eru framseljanleg verðbréf svo sem hlutabréf, hlutdeildarskírteini og önnur slík verðbréf með breytilegum tekjum eða verðbréf sem háð eru afkomu útgefanda. Þau verðbréf með breytilegum tekjum sem skráð eru á skipulegum verðbréfamarkaði eru eignfærð á markaðsverði í árslok, en það telst vera verðið á síðasta skráningardegi ársins.

Verðbréf með föstum tekjum eru framseljanleg skuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum sem gefin eru út af lánastofnunum, opinberum aðilum eða öðrum félögum. Hér er átt við bréf sem t.d. eru bundin við vísitölu eða gengi gjaldmiðla hvort sem vextir eru fastir eða hafa tiltekna vaxtaviðmiðun. Verðbréf lífeyrissjóða með föstum tekjum eru almennt færð til eignar miðað við kaupávöxtunarkröfu þeirra samkvæmt reglum nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Verðbréf séreignarsjóðs Framsýnar með föstum tekjum eru metin á markaðskröfu í árslok með vísan til 28. gr. framangreindra reglna þar sem fram kemur að hafi orðið breyting á markaðsvöxtum, sem telst varanleg og er talin hafa mikil áhrif, skal taka tillit til slíkrar breytingar við mat á skuldabréfaeign. Það er talið nauðsynlegt að meta eignir séreignarsjóðsins á markaðsverði til að tryggja réttláta skiptingu ávöxtunar sjóðsins milli réttihafa hans. Tekjur vegna matsbreytinga þessara eigna úr kaupávöxtunarkröfu yfir í markaðskröfu nema alls kr. 8,4 millj. á árinu og eru þær sérgreindar í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Aðrar kröfur í ársreikningi séreignarsjóðs er krafa á samtryggingarsjóð vegna uppgjörs á iðgjaldtekjum.

SKÝRINGAR

Samtryggingarsjóðurinn reiknaði séreignarsjóðnum kostnaðarhlutdeild vegna rekstrarumsýslu á árinu sem nam 1% af meðalstöðu hreinnar eignar séreignarsjóðsins á árinu 2003.

Aðrar reikningsskilaaðferðir sem snerta einstök efnisatriði ársreikningsins eru tilgreindar í skýringum hér á eftir.

Vaxtatekjur og gengismunur

3. Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	<u>2003</u>	<u>2002</u>
Vaxtatekjur, verðbætur og gengismunur af skuldabréfaeign	45.506.299	7.218.328
Gengismunur hlutdeildarskírteina	5.362.942	(3.917.901)
Dráttarvextir af iðgjöldum	1.642.521	420.177
Vaxtatekjur og verðbætur af bankainnistæðum og skammtímakröfum	477.993	427.837
	<u>52.989.755</u>	<u>4.148.441</u>

Verðbréf með breytilegum tekjum

4. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	<u>Framtíðarsýn 1</u>	<u>Framtíðarsýn 2</u>	<u>Samtals</u>
Eignarhlutar í innlendum hlutafélögum	54.039.461	51.570.262	105.609.723
Hlutdeildarskírteini í erlendum verðbréfasjóðum	18.432.698	35.330.032	53.762.730
	<u>72.472.159</u>	<u>86.900.294</u>	<u>159.372.453</u>

SKÝRINGAR

5. Eignarhlutar í innlendum félögum greinast þannig:

	Nafnverð Framt.sýn 1	Nafnverð Framt.sýn 2	Bókfært verð samtsals
<i>Skráð félög:</i>			
Pharmaco hf.	309.985	312.230	26.070.809
Íslandsbanki hf.	1.549.863	1.491.738	19.466.246
Kaupþing hf.	43.015	27.269	15.778.758
Landsbanki Íslands hf	860.000	745.000	9.309.000
Bakkavör Group hf.	180.000	253.000	7.923.900
Samherji hf.	351.275	455.856	7.264.179
Össur hf.	60.800	72.200	5.798.800
Eskja hf.	246.116	300.000	4.150.482
Grandi hf.	181.800	184.700	2.455.550
OG Fjarskipti hf.	300.000	300.000	1.722.000
Flugleiðir hf.	115.000	110.000	1.406.250
Marel hf.	30.000	20.664	1.388.194
Kögun hf.	21.681	20.000	1.333.792
Opin kerfi hf.	23.500	11.500	665.000
Nýherji hf.	75.000	0	660.000
Fjárfestingarfélagið Straumur hf.	18.288	4.928	114.455
Afl fjárfestingarfélag hf.	0	53.565	102.309
			<u>105.609.723</u>

Eignarhlutdeild safna í einstökum innlendum félögum er óverulegur.

6. Hlutdeildarskírteini greinast þannig:

	Framtíðarsýn 1	Framtíðarsýn 2	Bókfært verð samtsals
<i>Erlendir verðbréfasjóðir með hlutabréfum:</i>			
Global Stock Index Fund	11.796.340	34.414.473	46.210.813
Alliance Global Growth Trends	6.636.358	915.559	7.551.918
	<u>18.432.698</u>	<u>35.330.032</u>	<u>53.762.730</u>
Hlutdeildarskírteini alls			<u>53.762.730</u>

SKÝRINGAR

Verðbréf með föstum tekjum

7. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	<u>Framtíðarsýn 1</u>	<u>Framtíðarsýn 2</u>	<u>Bókfært verð samtals</u>
Skuldabréf með ríkisábyrgð			
Húsbréf	66.960.856	190.657.970	257.618.825
Húsnæðisbréf	10.930.479	45.717.974	56.648.452
Spariskírteini ríkissjóðs	14.581.533	538.064	15.119.597
Fjárfestingalánasjóðir með ábyrgð ríkisins	5.398.599	10.797.198	16.195.797
Önnur skuldabréf með ríkisábyrgð	961.244	18.263.631	19.224.874
	<u>98.832.710</u>	<u>265.974.836</u>	<u>364.807.546</u>
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	10.931.843	24.078.331	35.010.174
Skuldabréf lánastofnana	11.551.096	11.551.096	23.102.192
Skuldabréf fyrirtækja	5.278.286	27.790.328	33.068.615
Verðbréf með föstum tekjum alls	<u>126.593.935</u>	<u>329.394.591</u>	<u>455.988.526</u>

Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

8. Fjárfestingar séreignarsjóðs skiptast þannig:

	<u>Í íslenskum krónum</u>	<u>Í erlendum gjaldmiðlum</u>	<u>Samtals</u>
Verðbréf með breytilegum tekjum	105.609.723	53.762.730	159.372.453
Verðbréf með föstum tekjum	455.988.526		455.988.526
	<u>561.598.249</u>	<u>53.762.730</u>	<u>615.360.980</u>
Hlutfallsleg skipting	91%	9%	100%

SKÝRINGAR

Kennitölur Séreignarsjóðs Framsýnar

9. Yfirlit um kennitölur sjóðsins

	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Hrein raunávöxtun alls	20,85%	7,29%	1,55%	5,72%
Hrein raunávöxtun í Framtíðarsýn 1	23,88%			
Hrein raunávöxtun í Framtíðarsýn 2	19,13%			
Hrein nafnávöxtun alls	24,14%			
Hrein nafnávöxtun í Framtíðarsýn 1	27,25%			
Hrein nafnávöxtun í Framtíðarsýn 2	22,37%			
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar sl. 4 ár	8,62%	4,83%	3,61%	
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga:				
Skráð verðbr. með breyttil. tekjum	25,9%	26,5%	29,0%	28,0%
Skráð verðbr. með föstum tekjum	74,1%	73,5%	71,0%	72,0%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:				
Eignir í íslenskum krónum	91,3%	94,1%	91,0%	
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	8,7%	5,9%	9,0%	
Fjöldi réttihafa	26.303	16.988	748	445
þar af í Framtíðarsýn 1	805	611		
þar af í Framtíðarsýn 2	25.498	16.377		
Fjöldi lífeyrisþega	28	7	4	
þar af í Framtíðarsýn 1	5	3		
þar af í Framtíðarsýn 2	23	4		

DEILDASKIPT YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS 2003

	Samtryggingar- sjóður	Séreignar- sjóður	Samtals 2003	Samtals 2002
Iðgjöld				
Iðgjöld sjóðfélaga	1.218.861.464	57.643.915	1.276.505.379	1.222.767.165
Iðgjöld launagreiðenda . .	1.828.292.197	229.027.848	2.057.320.045	1.878.612.408
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(38.349.378)	(3.452.978)	(41.802.355)	(43.866.818)
	<u>3.008.804.283</u>	<u>283.218.785</u>	<u>3.292.023.069</u>	<u>3.057.512.756</u>
Lífeyrir				
Lífeyrir	2.123.748.951	3.761.422	2.127.510.373	1.989.626.687
Umsjónarnefnd eftirlauna Annar beinn kostn. vegna örorku	(41.483.948)	0	(41.483.948)	(48.043.447)
	<u>10.595.246</u>	<u>0</u>	<u>10.595.246</u>	<u>10.910.449</u>
	<u>2.092.860.249</u>	<u>3.761.422</u>	<u>2.096.621.671</u>	<u>1.952.493.689</u>
Fjárfestingartekjur				
Tekjur frá hlut- deildarfélagum	4.716.661	0	4.716.661	866.735
Tekjur af eignarhlutum . .	4.697.979.499	40.559.055	4.738.538.554	(2.218.171.178)
Vaxtatekjur og gengismunur	4.640.116.733	53.033.906	4.693.150.639	2.808.813.263
Tekjur vegna matsbr. á fjárfestingum	0	8.440.211	8.440.211	8.932.494
Breytingar á niðurfærslu eigna	(40.000.000)	0	(40.000.000)	(40.000.000)
	<u>9.302.812.894</u>	<u>102.033.171</u>	<u>9.404.846.065</u>	<u>560.441.314</u>
Fjárfestingargjöld				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	44.752.780	0	44.752.780	42.672.889
Vaxtagjöld	1.812.098	0	1.812.098	(12.193.285)
Önnur fjárfestingargjöld . .	5.410.065	301.374	5.711.439	9.136.124
	<u>51.974.943</u>	<u>301.374</u>	<u>52.276.317</u>	<u>39.615.728</u>
Rekstrarkostnaður				
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	117.210.090	3.658.246	120.868.336	112.832.015
	<u>117.210.090</u>	<u>3.658.246</u>	<u>120.868.336</u>	<u>112.832.015</u>
Aðrar tekjur	22.262.472	0	22.262.472	23.193.414
Hækkun á hreinni eign á árinu	10.071.834.367	377.530.915	10.449.365.282	1.536.206.052
Hrein eign frá fyrra ári	53.406.842.678	266.522.758	53.673.365.436	52.137.157.383
Hrein eign í árslok til gr. lífeyris	63.478.677.046	644.053.673	64.122.730.719	53.673.363.435

DEILDASKIPTUR EFNAHAGSREIKNINGUR

31. DESEMBER 2003

	Samtryggingarsjóður 31.12.2003	Séreignarsjóður 31.12.2003	Samtals 31.12.2003	Samtals 31.12.2002
Eignir				
Fjárfestingar				
Húseignir og lóðir	213.667.929	0	213.667.929	217.639.163
Hlutdeildarfélag	40.161.745	0	40.161.745	35.440.084
	<u>253.829.674</u>	<u>0</u>	<u>253.829.674</u>	<u>253.079.247</u>
Aðrar fjárfestingar				
Verðbréf með breytilegum tekjum	22.804.176.736	159.372.453	22.963.549.189	15.385.088.072
Verðbréf með föstum tekjum	30.198.070.157	455.988.526	30.654.058.683	27.668.420.220
Veðlán	8.695.935.379	0	8.695.935.379	8.906.397.051
Önnur útlán	71.840.398	0	71.840.398	115.414.298
Aðrar fjárfestingar	38.000.000	0	38.000.000	186.761.620
	<u>61.808.022.669</u>	<u>615.360.980</u>	<u>62.423.383.648</u>	<u>52.262.081.261</u>
Fjárfestingar	<u>62.061.852.343</u>	<u>615.360.980</u>	<u>62.677.213.322</u>	<u>52.515.160.508</u>
Kröfur				
Kröfur á launagreiðendur	405.000.000	0	405.000.000	380.000.000
Aðrar kröfur	218.457.133	0	218.457.133	43.863.469
Kröfur	<u>623.457.133</u>	<u>0</u>	<u>623.457.133</u>	<u>423.863.469</u>
Aðrar eignir				
Rekstrarfjárm. og aðrar efnisl. eignir	21.889.815	0	21.889.815	22.947.180
Sjóður og veltiinnlán	723.891.755	1.582.686	725.474.441	562.161.964
Aðrar eignir	190.410.864	0	190.410.864	194.322.369
Aðrar eignir	<u>936.192.434</u>	<u>1.582.686</u>	<u>937.775.120</u>	<u>779.431.513</u>
Eignir	<u>63.621.501.909</u>	<u>616.943.666</u>	<u>64.238.445.575</u>	<u>53.718.455.490</u>
Skuldir				
Viðskiptaskuldir				
Viðskiptareikningar sjóða	27.110.008	(27.110.008)	0	0
Aðrar skuldir	115.712.853	0	115.712.853	45.090.053
	<u>142.822.861</u>	<u>(27.110.008)</u>	<u>115.712.853</u>	<u>45.090.053</u>
Skuldir	<u>142.822.861</u>	<u>(27.110.008)</u>	<u>115.712.853</u>	<u>45.090.053</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris alls	<u>63.478.679.049</u>	<u>644.053.673</u>	<u>64.122.732.722</u>	<u>53.673.365.437</u>

ANNUAL REPORT
2003

AUDITORS' REPORT

To the Board of Directors and fund members of the Framsýn Pension Fund.

We have audited the annual financial statement of the Framsýn Pension Fund for the year 2003. The financial statement includes the report of the Board of Directors, a Statement of Changes in Net Assets Available for Benefits, a Balance Sheet, Statement of Cash Flows and Notes for the defined benefit plan and the defined contribution plan of Framsýn. These financial statements are submitted by the Board of Directors of the Fund on their responsibility in accordance with law and regulations. Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit.

We have conducted our audit in accordance with generally accepted auditing standards which require that we plan and perform the audit to obtain reasonable assurance of whether the financial statements are free of material misstatement. The audit includes examining and analysing, on a test basis, evidence supporting the amounts and other disclosures in the annual financial statements. An audit also includes assessing the accounting principles used and significant estimates made by management, as well as evaluating the overall financial statement presentation. We believe that our audits provide a reasonable basis for our opinion.

In our opinion, the financial statements present fairly the performance of the Framsýn Pension Fund in 2003, its financial position as at 31 December 2003 and changes in cash in the year 2003 in accordance with the law, the Articles of Association of the Fund and generally accepted accounting principles in Iceland.

Reykjavík, 29 January 2004

Deloitte & Touche hf.

Björg Sigurðardóttir
State Authorised Public Accountant

REPORT OF THE BOARD OF DIRECTORS

Last year was the second best year in the history of the Framsýn Pension Fund. The investment earnings of the defined benefit plan amounted to 17.0%, which corresponds to a real return of 13.9%. An actuarial survey has shown that assets exceeding total liabilities are 1.5% despite a substantial downturn over the preceding three years. The five-year real return of the Fund is 4.69% and since its founding, i.e. over the past 8 years, the real return is 5.88%. The net assets available for benefits amounted to ISK 63,479 millions at year-end 2003, which represents an increase of 18.9% from the preceding year.

The excellent returns of the Fund may be explained by the good appreciation of its equity portfolio. Returns from domestic stocks was 43.85% and overseas equity investments returned a growth of 18.74% in ISK, although the USD fell against the ISK by 12.4%. The Fund took hedging measures against the falling rate of the USD and the strengthening of the ISK against the overseas assets owned by the Fund. These measures returned approximately ISK 713 million.

A total of 30,529 members contributed to the Fund during the year, 2.1% fewer than in the year 2002. A total of 2,834 employers contributed to the Fund, decreasing in number by 8 over the course of the year. At year-end, 139,025 members had interests in the Fund. Paid-in contributions amounted to ISK 3,009 million, which represents an increase of 3.7% between years. Active Fund members numbered 17,031, which represents an increase of 1.9%.

Framsýn's defined contributions plan continued to grow substantially, with the number of contracted participants increasing from 1,100 to a total of 1,400. The net assets available for payment of pension benefits amounted to ISK 644 million at year-end, representing an increase of 141.6% from the preceding year. The right holders of the defined contributions plan numbered 26,303 by the end of the year, which corresponds to an increase of 54.8% between years. The total return on the defined contributions plan over the year was 24.14%, corresponding to a real return of 20.85%. The reason for the superior results of the defined contribution plan over the defined benefit plan may be traced to the settlement method of the plans' respective bond portfolios. The average real return of the defined contributions plan over the past 4 years is 8.62%.

The defined benefit plan paid out ISK 2,082 million in benefits in 2003, which represents an increase of 6.7% between years. Pensions were paid to 9,282 individuals, which represents an increase of 3.3% from the preceding year. More than one type of pension was paid to 891 individuals.

Number of pension beneficiaries itemised by type of benefit:

Old-age pension	6.164	members	increased by	2.7%
Disability benefits	2.286	members	increased by	6.9%
Spouses' Pension	1.088	individuals	decreased by	2.3%
Child's benefits	635	individuals	increased by	6.9%

A total of 272 retirement pensioners and 169 spouses were paid benefits pursuant to legislation on pension for the elderly, amounting to a total of ISK 41.4 million.

The Fund employed a staff of 13.5 employees over the year. The total amount of salaries to employees and directors amounted to ISK 81 million.

An actuarial survey of the financial position of the Fund at year-end 2003 was performed by Mr. Bjarni Þórðarson, actuary. The liabilities of the Fund, based on earned entitlements, amount to ISK 60,010 million. OAs regards future entitlements, liabilities amount to ISK 58,682 million, while the value of future contributions amounts to ISK 51,238 million. The net assets of the defined benefit plan available for payment of benefits at year-end 2003 amounted to ISK 63,479 million, and the increase resulting from adjustment to present value, based on 3.5% real growth, amounted to ISK 6,945 million, while the decrease resulting from capital expenditure amounted to ISK 1,149 million. Assets in excess of liabilities thus amounted to ISK 1,821 million, or 1.5% in excess of total liabilities, at year-end 2003.

SIGNATURES OF THE MEMBERS OF THE BOARD

The Board of Directors and Managing Director of the Framsýn Pension Fund hereby confirm the financial statement of the Fund for the year 2003 with their signatures.

Reykjavík, 29 January 2004.

Board of Directors:

Ari Edwald
Chairman of the Board

Sigurður Bessason
Vice-Chairman

Guðmundur P. Jónsson

Helgi Magnússon

Hjörleifur B. Kvaran

Jón Guðmann Pétursson

Sigurður T. Sigurðsson

Þórunn Sveinbjörnsdóttir

Managing Director:

Bjarni Brynjólfsson

STATEMENT OF CHANGES IN NET ASSETS AVAILABLE FOR BENEFITS 2003 DIVIDED BY PENSION PLAN

	Def. Benefits Plan	Def. Contri- butions Plan	Total 2003	Total 2002
Contributions				
Participant contributions	1,218,861,464	57,643,915	1,276,505,379	1,222,767,165
Employer contributions	1,828,292,197	229,027,848	2,057,320,045	1,878,612,408
Transfers of rights and refunds	(38,349,378)	(3,452,978)	(41,802,355)	(43,866,818)
	<u>3,008,804,283</u>	<u>283,218,785</u>	<u>3,292,023,069</u>	<u>3,057,512,756</u>
Benefits				
Benefits	2,123,748,951	3,761,422	2,127,510,373	1,989,626,687
Pension committee	(41,483,948)	0	(41,483,948)	(48,043,447)
Other direct costs of disability refunds	10,595,246	0	10,595,246	10,910,449
	<u>2,092,860,249</u>	<u>3,761,422</u>	<u>2,096,621,671</u>	<u>1,952,493,689</u>
Investment income				
Income from associated companies	4,716,661	0	4,716,661	866,735
Capital gains on equity shares	4,697,979,499	40,559,055	4,738,538,554	(2,218,171,178)
Interest income and trading gains	4,640,116,733	53,033,906	4,693,150,639	2,808,813,263
Change in investment assessment	0	8,440,211	8,440,211	8,932,494
Provision for losses	(40,000,000)	0	(40,000,000)	(40,000,000)
	<u>9,302,812,894</u>	<u>102,033,171</u>	<u>9,404,846,065</u>	<u>560,441,314</u>
Investment expenses				
Office and admin. expenses	44,752,780	0	44,752,780	42,672,889
Interest expenses	1,812,098	0	1,812,098	(12,193,285)
Other investment expenses	5,410,065	301,374	5,711,439	9,136,124
	<u>51,974,943</u>	<u>301,374</u>	<u>52,276,317</u>	<u>39,615,728</u>
Operating costs				
Office and admin. expenses	117,210,090	3,658,246	120,868,336	112,832,015
	<u>117,210,090</u>	<u>3,658,246</u>	<u>120,868,336</u>	<u>112,832,015</u>
Other income	22,262,472	0	22,262,472	23,193,414
Incr. in net assets over the year				
	10,071,834,367	377,530,915	10,449,365,282	1,536,206,052
Net assets from previous year	53,406,842,678	266,522,758	53,673,365,436	52,137,157,383
Net assets for pension payments	<u>63,478,677,046</u>	<u>644,053,673</u>	<u>64,122,730,719</u>	<u>53,673,363,435</u>

BALANCE SHEET 31 DECEMBER 2003

DIVIDED BY PENSION PLAN

	<u>Def. Benefits Plan</u> <u>31 Dec. 2003</u>	<u>Def. Contrib. Plan</u> <u>31 Dec. 2003</u>	<u>Total</u> <u>31 Dec. 2003</u>	<u>Total</u> <u>31 Dec. 2002</u>
Assets				
Investments				
Buildings and sites	213.667.929	0	213.667.929	217.639.163
Buildings and sites	40.161.745	0	40.161.745	35.440.084
	<u>253.829.674</u>	<u>0</u>	<u>253.829.674</u>	<u>253.079.247</u>
Buildings and sites				
Variable-income securities	22.804.176.736	159.372.453	22.963.549.189	15.385.088.072
Fixed-income securities . .	30.198.070.157	455.988.526	30.654.058.683	27.668.420.220
Mortgage loans	8.695.935.379	0	8.695.935.379	8.906.397.051
Other loans	71.840.398	0	71.840.398	115.414.298
Other investments	38.000.000	0	38.000.000	186.761.620
	<u>61.808.022.669</u>	<u>615.360.980</u>	<u>62.423.383.648</u>	<u>52.262.081.261</u>
Investments	<u>62.061.852.343</u>	<u>615.360.980</u>	<u>62.677.213.322</u>	<u>52.515.160.508</u>
Claims				
Claims on employers . . .	405.000.000	0	405.000.000	380.000.000
Other claims	218.457.133	0	218.457.133	43.863.469
Claims	<u>623.457.133</u>	<u>0</u>	<u>623.457.133</u>	<u>423.863.469</u>
Other assets				
Oper. assets and other tang. assets	21.889.815	0	21.889.815	22.947.180
Cash on hand and deposits	723.891.755	1.582.686	725.474.441	562.161.964
Other assets	190.410.864	0	190.410.864	194.322.369
Other assets	<u>936.192.434</u>	<u>1.582.686</u>	<u>937.775.120</u>	<u>779.431.513</u>
Assets	<u>63.621.501.909</u>	<u>616.943.666</u>	<u>64.238.445.575</u>	<u>53.718.455.490</u>
Liabilities				
Accounts payable				
Accounts payable, funds .	27.110.008	(27.110.008)	0	0
Other liabilities	115.712.853	0	115.712.853	45.090.053
	<u>142.822.861</u>	<u>(27.110.008)</u>	<u>115.712.853</u>	<u>45.090.053</u>
Liabilities	<u>142.822.861</u>	<u>(27.110.008)</u>	<u>115.712.853</u>	<u>45.090.053</u>
Net assets available for benefits	<u>63.478.679.049</u>	<u>644.053.673</u>	<u>64.122.732.722</u>	<u>53.673.365.437</u>

PENSION LIABILITIES

Pension liabilities

Actuarial survey of the Fund's pension liabilities:

According to the results of an actuarial survey of the Fund's position at year-end 2003, based on 3,5% annual interest the Fund has assets in the amount of ISK 9.265 million in surplus of accrued liabilities, or 15,4%, ISK 1.821 million in excess of total liabilities, or 1,5%.

	Current commitment m. ISK	Future commitment m. ISK	Total commitment m. ISK
<i>Assets</i>			
Net assets for benefits	63.479		63.479
Present value of securities, increase	6.945		6.945
Decrease due to investment expenses	(1.149)		(1.149)
Present value of future contributions		51.238	51.238
	<u>69.275</u>	<u>51.238</u>	<u>120.513</u>
<i>Liabilities</i>			
Old-age pension	46.446	45.840	92.286
Disability pension	9.213	8.277	17.490
Spouses' pension	4.087	4.016	8.103
Pension to surviving children	264	549	813
	<u>60.010</u>	<u>58.682</u>	<u>118.692</u>
Assets in excess of liabilities	9.265	(7.444)	1.821
Ratio of obligations	15,4%	-12,7%	1,5%

FINANCIAL RATIOS FOR THE DEFINED BENEFIT PLAN

Five year summary of financial ratios of the Fund

	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>	<u>1999</u>
Net real return	13,90%	-1,19%	-2,47%	-0,61%	14,72%
Net nominal return	17,00%	0,01%			
Average net real return for the last five years	4,59%	3,57%	5,43%	7,55%	9,69%
Average net real return since the fund was established, 8 years	5,88%	4,78%			
Ratio of costs to net assets	0,16%	0,17%	0,18%	0,15%	0,12%
<i>Proportional division of other investments:</i>					
Listed variable-income securities	36,04%	29,03%	32,48%	36,05%	36,91%
Listed fixed-income securities	42,48%	45,01%	37,94%	35,56%	27,69%
Unlisted variable-income securities	0,42%	0,47%	0,99%	1,18%	0,69%
Unlisted fixed-income securities	5,88%	7,80%	9,97%	10,95%	20,91%
Mortgage loans	13,97%	17,11%	17,76%	15,77%	13,20%
Other	1,21%	0,58%	0,30%	0,54%	0,60%
<i>Proportional division of other investments by currency:</i>					
Assets in ISK	82,98%	87,35%	79,81%	76,35%	80,48%
Assets in foreign currencies	17,02%	12,65%	20,19%	23,65%	19,52%
Number of active participants	17.031	16.716	16.691	16.303	16.530
Number of beneficiaries	9.282	8.991	8.632	8.217	8.008
<i>Proportional division of pensions:</i>					
Old-age pension	63,1%	62,3%	61%	61%	61%
Disability pension	28,9%	29,3%	30%	30%	28%
Pensions to surviving spouse	6,1%	6,5%	7%	7%	9%
Pensions to surviving children	1,9%	1,9%	2%	2%	2%
<i>Financial position based on actuarial survey:</i>					
Net assets in surplus of total liabilities	1,5%	-2,0%	2,3%	2,0%	13,3%
Net assets in surplus of accrued liabilities	15,4%	8,1%	13,1%	8,0%	24,3%

FINANCIAL RATIOS FOR THE FRAMSYN DEFINED CONTRIBUTIONS PLAN

Summary of the financial ratios of the Fund

	<u>2003</u>	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2000</u>
Net real return	20,85%	7,29%	1,55%	5,72%
Net real return of Framtíðarsýn 1	23,88%			
Net real return of Framtíðarsýn 2	19,13%			
Net nominal return, total	24,14%			
Net nominal return of Framtíðarsýn 1	27,25%			
Net nominal return of Framtíðarsýn 2	22,37%			
Average net real return for the past 4 years	8,62%	4,83%	3,61%	
Proportional division of other assets:				
Listed variable-income securities	25,9%	26,5%	29,0%	28,0%
Listed fixed-income securities	74,1%	73,5%	71,0%	72,0%
Proportional division of other investments by currency:				
Assets in ISK	91,3%	94,1%	91,0%	
Assets in foreign currencies	8,7%	5,9%	9,0%	
Number of participants	26.303	16.988	748	445
in Framtíðarsýn 1	805	611		
in Framtíðarsýn 2	25.498	16.377		
Number of beneficiaries	28	7	4	
in Framtíðarsýn 1	5	3		
in Framtíðarsýn 2	23	4		

Hönnun: Oddi Hönnun

Prentvinnsla: Prentsmiðjan Oddi hf.

Ljósmyndir: Vigfús Birgisson og Jóhannes Long

Umsjón: Örn Arnþórsson, skrifstofustjóri

LÍFEYRISJÓÐURINN FRAMSÝN

Skrifstofa sjóðsins er að Sættúni 1, 2. hæð

Sími/tel. 515 4700 • Fax 515 4701

Heimasíða/homepage: www.framsyn.is • Netfang/e-mail: mottaka@framsyn.is
Afgreiðslutími er kl. 8³⁰-16³⁰. Yfir sumarmánuðina er afgreiðslutíminn kl. 8⁰⁰-16⁰⁰.